Universiteit
Leiden
The Netherlands

Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken : regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht

Vrendenbarg, C.J.S.

Citation
Vrendenbarg, C. J. S. (2018, February 1). *Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken : regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht*. Wolters Kluwer, Deventer. Retrieved from https://hdl.handle.net/1887/58468

Version:	Not Applicable (or Unknown)
License:	Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden
Downloaded from:	https://hdl.handle.net/1887/58468

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle http://hdl.handle.net/1887/58468 holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Vrendenbarg, Charlotte
Title: Proceskostenveroordeling en toegang tot de rechter in IE-zaken : regelingen over proceskosten getoetst aan het EU-recht
Date: 2018-02-01

BIJLAGE

Enquête *"De effecten van art. 1019h Rv in de praktijk"* – vragen

Gegevens
Naam:
Beroep:
Organisatie:
Aantal jaren ervaring in de IE-praktijk:

1. Wat voor praktijk voert u?
   Antwoordkeuzen:
   Hoofzakelijk octrooi/pharma
   Hoofdzakelijk 'soft IP'
   Combinatie
   Algemene praktijk, waaronder IE
   Anders, namelijk…

2. Zijn er volgens u onder invloed van art. 1019h Rv veranderingen opgetreden in uw praktijk (meerdere antwoorden mogelijk)? Graag toelichten.
   Antwoordkeuzen:
   Ja, er wordt meer gedagvaard
   Ja, er wordt minder gedagvaard
   Ja, er wordt meer geschikt in de preprocessuele fase
   Ja, er wordt minder geschikt in de preprocessuele fase
   Ja, er wordt meer geschikt hangende een procedure
   Ja, er wordt minder geschikt hangende een procedure
   Nee, geen veranderingen
   Anders, namelijk….

3. Indien u veranderingen heeft waargenomen in uw praktijk, kunt u dan uitleggen wat het verband is tussen art. 1019h Rv en deze veranderingen?

4. Indien u denkt dat er een ontmoedigend ("chilling") effect kan uitgaan van art. 1019h Rv, onder welke omstandigheden zal daarvan sprake zijn volgens u?

5. Indien u denkt dat er een aanmoedigend effect kan uitgaan van art. 1019h Rv, onder welke omstandigheden zal daarvan sprake zijn volgens u?

6. Heeft u de indruk dat art. 1019h Rv invloed heeft op de kosten die gemoeid zijn met het procederen in IE-zaken? Graag toelichten.
   Antwoordkeuzen:
   Ja, procederen in IE-zaken is kostbaarder geworden onder invloed van art. 1019h Rv
   Ja, procederen in IE-zaken is minder kostbaar geworden onder invloed van art. 1019h Rv
   Nee, geen invloed
   Weet niet
   Anders, namelijk

LIJST VAN AANGEHAALDE LITERATUUR

Alberdingk Thijm & Vries, de 2015
C. Alberdingk Thijm & C. de Vries, 'De toenemende invloed van het Handvest op het recht van intellectuele eigendom', *BIE* 2015/6, p. 174-183.

Amschewitz 2008
D. Amschewitz, *Die Durchsetzungsrichtlinie und ihre Umsetzung im deutschen Recht*, Tübingen: Mohr Siebeck 2008.

Ancery 2012
A.G.F. Ancery, *Ambtshalve toepassing van EU-recht* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 2012.

Ancery & Krans 2010
A.G.F. Ancery & H.B. Krans, 'Richtlijnen en burgerlijk (proces)recht', *TvP* 2010/5 p. 141 e.v.

Ancery & Krans 2016
A.G.F. Ancery & H.B. Krans, 'Ambtshalve toepassing van consumentenrecht: grensbepaling en praktische kwesties', *AA* 20160825.

Ancery & Pavillon 2015
A.G.F. Ancery & C.M.D.S. Pavillon, 'De rechterlijke lijdelijkheid in rook opgegaan? De ambtshalve toepassing van de consumentenkoopregels nader toegelicht', *MvV* 2015/9, p. 243-253.

Andrews 2014
N. Andrews, 'On 'Proportionate' Costs', *University of Cambridge Faculty of Law Research Paper* 2014/22, p. 3.

Ariyanuntaka 1999
V. Ariyanuntaka, 'TRIPS and the Specialised Intellectual Property Court in Thailand', *IIC* 30 (1999) 4, 360-376.

Arnold, Lord Justice 2009
Lord Justice Arnold, 'The Cost of Patent Litigation: A Historical Perspective'. A Paper Presented to the Midlands Intellectual Property Society on 26 February 2009.

Arnold, Lord Justice 2013
Lord Justice Arnold, 'Intellectual Property Litigation: Implementation of the Jackson Report's Recommendations, 17th Lecture in the Implementation Programme', *AIPPI UK* 12 February 2013 (justice.gov.uk).

Aronstein 2014
I.V. Aronstein, 'The principle of proportionality in legal relationships between private parties: its versatility and its bottlenecks', in: A.S. Hartkamp e.a., *De invloed van het Europese recht op het Nederlandse privaatrecht* (Serie Onderneming en Recht deel 81-II), Deventer: Kluwer 2014, p. 251-269.

Asser, Groen & Vranken 2003
W.D.H. Asser, H.A. Groen, J.B.M. Vranken m.m.v. I.N. Tzankova, *Een nieuwe balans. Interimrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2003.

Asser, Groen & Vranken 2006
W.D.H. Asser, H.A. Groen, J.B.M. Vranken & I.N. Tzankova, *Uitgebalanceerd. Eindrapport Fundamentele herbezinning Nederlands burgerlijk procesrecht*, Amsterdam: Boom Juridische uitgevers 2006.

Asser 2015
W.D.H. Asser, 'Ambtshalve toepassing van rechtsgronden door de Nederlandse rechter', in: *Preadviezen 2015 voor de Vereniging voor de vergelijkende studie van recht van België en Nederland*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2015, p. 347-356.

Asser/Hartkamp 3-I 2015
A.S. Hartkamp, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk recht. 3. Vermogensrecht algemeen. Deel 1. Europees Recht en Nederlands vermogensrecht*, Deventer: Kluwer 2015.

Asser Procesrecht/Asser 3 2013
W.D.H. Asser, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk recht, Procesrecht 3, Bewijs*, Deventer: Kluwer 2013.

Asser Procesrecht/Bakels, Hammerstein & Wesseling-van Gent 4 2012
F.B. Bakels, A. Hammerstein & E.M. Wesseling-van Gent, Mr. C. *Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk recht, Procesrecht 4, Hoger beroep,* Deventer: Kluwer 2012.

Asser Procesrecht/Giesen 1 2015
I. Giesen, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk recht, Beginselen van burgerlijk procesrecht 1*, Deventer: Kluwer 2015.

Asser Procesrecht/Van Schaick 2 2016
A.C. van Schaick, *Mr. C. Asser's Handleiding tot de beoefening van het Nederlands Burgerlijk recht, Procesrecht 2, Eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2016.

Barendrecht 1992
J.M. Barendrecht, *Recht als model van rechtvaardigheid/Beschouwingen over vage en scherpe normen, over binding aan het recht en over rechtsvorming*, diss. Tilburg, Deventer: Kluwer 1992.

Barkhuysen 2004
T. Barkhuysen, 'Het EVRM als onderdeel van het Nederlandse materiële bestuursrecht', in: *De betekenis van het EVRM voor het bestuursrecht* (Preadvies VAR nr. 132), Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2004.

Barkhuysen & Bos 2014
T. Barkhuysen & A.W. Bos, 'De betekenis van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie voor het bestuursrecht: een actualisatie anno 2014', *JB-plus* 2014, p. 90-116.

Barkhuysen, Bos & Ten Have 2011
T. Barkhuysen, A.W. Bos & F. Ten Have, 'Een verkenning van de betekenis van het Handvest van de Grondrechten van de Europese EU voor het privaatrecht', Deel 1: *NTBR* 2011/68, p. 479 e.v.

Barkhuysen, Bos & Ten Have 2011
T. Barkhuysen, A.W. Bos & F. Ten Have, 'Een verkenning van de betekenis van het Handvest van de Grondrechten van de Europese EU voor het privaatrecht', Deel 2: *NTBR* 2011/76, p. 547 e.v.

Barkhuysen, Emmerik, van & Gerards 2009
T. Barkhuysen, M.L. van Emmerik & J.H. Gerards, *De toegang tot de rechter en een eerlijk proces in de Grondwet?*, 2009; *MvT*, p. 2-3 van het voorstel, via internetconsultatie.nl/eerlijkproces.

Barkhuysen & Stip 2012
T. Barkhuysen & M.J.C. Stip, 'Verhoging van griffierechten en het Europese grondrecht op toegang tot de rechter', in: W.J. van den Bergh & R.J.Q. Klomp (red.), *Verhoging Griffierechten. Effecten op de rechtspraak, andere mogelijkheden van kostenbeheersing en procesinnovatie,* Nijmegen: *AA* 2012, p. 27-39.

Bauw, Dijk, van & Tulder, van 2010
E. Bauw, F. van Dijk & F. van Tulder, 'Een stille revolutie? De gevolgen van de invoering van kostendekkende griffierechten', *NJB* 2010/39, p. 2528-2536.

Bock, de, in: *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering* 2017
R.H. De Bock, commentaar op art. 237 Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Bock, de, in: *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering* 2017
R.H. de Bock, commentaar op art. 241 Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Bock, de, in: *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering* 2017
R.H. de Bock, commentaar op art. 242 Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering,* Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Boneval Faure, van 1900
R. van Boneval Faure, *Het Nederlandsche burgerlijke procesrecht*, II, Leiden: E.J. Brill 1900.

Boom, van 2013
W.H. van Boom, 'Empirisch privaatrecht: enige beschouwingen over de rol van empirisch onderzoek in de hedendaagse privaatrechtswetenschap', *TPR* 2013/1, p. 7-84.

Boom, van 2017
W.H. van Boom, 'Litigation costs and third party funding', in: Van Boom (red.), *Litigation, Costs, Funding and Behaviour: Implications for the Law*, Abingdon: Routledge 2017.

Boom, van & Jong, de 2014
W.H. van Boom & M. de Jong, 'Het Experiment resultaatgerelateerde beloning – verwachtingen over werking en doelbereiking', *TVP* 2014, p. 69 e.v.

Boom, van & Luiten 2015
W.H. van Boom & J.L. Luiten, 'Procesfinanciering door derden', *RMThemis* 2015/5, p. 188-199.

Boom, van, Dam-Lely, van & Lindenbergh 2011
W.H. van Boom, J.H. van Dam-Lely & S.D. Lindenbergh (red.), *Rake remedies. Opstellen over handhaving van rechten, naleving van plichten en sanctionering van verkeerd gedrag in het privaatrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2011.

Boot & Quist 2011
B.J.J.C. Boot & J.P. Quist, 'Proceskostenveroordeling: niet alles of niets', *Adv.bl.* 2011, afl. 8, p. 27-29.

Briggs, Lord Justice 2015
Lord Justice Briggs, Civil Courts Structure Review, December 2015 (www.justice.gov.uk) p. 30-31.

Bronckers, Verkade & McNelis 2000
M.C.E.J. Bronckers, D.W.F. Verkade & N. McNelis, *TRIPs agreement: agreement on trade-related aspects of intellectual property rights. Enforcement of intellectual property rights*, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities 2000.

Burdon 2010
M. Burdon, 'The UK: Can a High-Cost Country Change its Ways?', *WIPO Mag.* 2010/1, p. 6.

Burrow 2015
S. Burrow, *Assessing the Small Claims IP Track*, Presentatie tijdens de 10th Annual Conference van het EPIP (European Policy for Intellectual Property) van 2-3 september 2015, via epip2015.org/wp-content/uploads/2014/07/EPIP_BURROW_ParallelSession1C.pdf.

Buskens & Tuil 2012
V. Buskens & M.L. Tuil, 'De waardering van litigieuze vorderingen en de proceskostenveroordeling – Een opzet van een experiment', in: W.H. van Boom, *Civilologie, opstellen over empirie en privaatrecht*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2012, p. 127-150.

Buyserd 2015
A.N.A. Buyserd, 'De volledige proceskostenveroordeling: voor- en nadelen in beleidsmatig perspectief', *TvPp* 2015/6, p. 160-168.

Chébti 2015
M. Chébti, 'Bezuinigingen op de rechtspraak in strijd met Europese rechtsstatelijke beginselen? Toegang tot de rechter', *TREMA* 2015/2, p. 66-72.

Chébti 2015
M. Chébti, 'Misbruik van procesrecht door advocaten, rechterlijke terughoudendheid en het recht op toegang tot de rechter gewaarborgd in art. 6 EVRM', *WPNR* 2015/7087.

Cleveringa & Van Rossem 1972
R.P. Cleveringa, *Mr. W. van Rossem's Verklaring van het Nederlands Wetboek van burgerlijke rechtsvordering*, Zwolle: Tjeenk Willink 1972.

Cohen Jehoram & Rörsch 2008
T. Cohen Jehoram & V. Rörsch, *Overeenkomst inzake de handelsaspecten van de intellectuele eigendom (TRIPs-verdrag)*, Deventer: Kluwer 2008.

Cook 2015
T. Cook, 'Enforcement Directive and Harmonisation of Remedies for Intellectual Property Infringement in the EU', *Journal of Intellectual Property Rights* (20) July 2015, p. 264-269.

Cook 2016
M.J. Cook (S. Middleton & J. Rowley), *Cook on costs*, Croydon: LexisNexis 2016.

Cornish e.a. 2003
W. Cornish, J. Drexl, R. Hilty & A. Kur e.a., 'Procedures and remedies for enforcing IPRs: the European Commission's proposed directive', *EIPR* 25 2003, p. 447-448.

Correa 2007
C.M. Correa, *Trade Related Aspects of Intellectual Property Rights – A Commentary on the TRIPs Agreement*, Oxford: Oxford University Press 2007.

Corstens & Kuiper 2014
G. Corstens & F. Kuiper, 'De toegang tot de rechter in een moderne rechtstaat. IJkpunten voor een concrete vormgeving in: Justitiële verkenningen', *Toegankelijkheid van het recht* 2014/1, p. 18.

Coursey & Stanley 1988
D. Coursey & L.R. Stanley, 'Pre-Trial Bargaining Behaviour within the Shadow of the Law: Theory and Experimental Evidence', *International Review of Law and Economics* (8) 1988.

Couter, van & Dhondt 2005
Y. van Couter & H. Dhondt, 'De Richtlijn Handhaving Intellectuele Eigendomsrechten. Een Europese storm in een Belgisch glas water?', *TBH* 2005/7, p. 699-733.

Cumming, Freudenthal & Janas 2008
G. Cumming, M. Freudenthal & R. Janas, *Enforcement of intellectual property rights in Dutch, English and German civil courts*, Alphen aan de Rijn: Kluwer Law International 2008.

Daalder & Graaff, de 2015
E. Daalder & R. de Graaff, 'Rome, Luxemburg, Den Haag: de prejudiciële procedure als rechtsvormend instrument', *AA* april 2015, p. 324 e.v.

Dack 2016
S. Dack, 'Proceskostenveroordelingen naar Engels recht', *BIE* 2016/9, p. 250-252.

Dam-Lely, van, in: *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering* 2016
J.H. van Dam-Lely, commentaar op art. 241 Rv, in: A.I.M. van Mierlo & C.J.J.C. van Nispen (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Deene 2009
J. Deene, 'Intellectuele rechten kroniek 2008', *NJW* 2009 (205), p. 518-547.

Deene 2010
J. Deene, 'De rechtsplegingsvergoeding in procedures inzake intellectuele rechten: een sui generis-regime?', *RW* 2010/11 (23), p. 946 e.v.

Deinse, van 1941
Van Deinse, 'De kostbaarheid der civiele procedure', *NJB* 1941, p. 599-604.

Deurvorst 2012
T.E. Deurvorst, 'Schadevergoeding en proceskosten bij inbreuk op auteursrecht', *AMI* 2012/3, p. 85-89.

Drexl, Hilty & Kur 2003
J. Drexl, R. Hilty & A. Kur, 'Proposal for a Directive on measures and procedures to ensure the enforcement of intellectual property rights - a first statement', *IIC* 2003, p. 530-535.

Driessen 2007
M. Driessen, 'De willekeur van de proceskostenveroordeling', *BIE* 2007, p. 343-348.

Hugenholtz 2004
P.B. Hugenholtz, 'Een overbodige richtlijn', *IER* 2004/4, p. 247.

Eek, van 2014
D. van Eek, 'Het procesreglement is leidend. Na het intrekken van een kort geding mag geen proceskostenveroordeling worden uitgesproken, ook niet in een IE-geschil', *BIE* juni 2014, p. 128-135.

Eijsvogels 2016
F.W.E. Eijsvogels, 'Nevenvordering', in: F.W. Grosheide (red.) *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Ekelmans 2004
J. Ekelmans, 'Naar een nieuwe balans bij de toedeling van kosten van een procedure?', in: M.L. Hendrikse en A.W. Jongbloed, *De toekomst van het Nederlands burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2004, p. 141-166.

Ekelmans 2015
J. Ekelmans, *De grenzen van het debat voor de civiele rechter in eerste aanleg*, Deventer: Kluwer 2015.

Emmering 1928
Emmering, 'Kostenliquidatie en declaratie', *NJB* 1928, p. 942-944.

Emaus 2015
J.M. Emaus, 'Rechten, beginselen en horizontale directe werking van de grondrechten uit het EU-Handvest', *NTBR* 2015/10, p. 67-76.

Enderink & Al Mansouri 2014
M.K.M. Enderink & A. Al Mansouri, 'Nieuwe regeling buitengerechtelijke kosten', *TvPp* 2014/5, p. 134-138.

Engberts 2012
B.J. Engberts, 'Wettelijke normering van buitengerechtelijke incassokosten', *TREMA* 2012/6, p. 196-201.

Ernste 2017
P.E. Ernste, voorheen bewerkt door W. Heemskerk, commentaar op art. 130 Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Eshuis & Tulder, van 2014
R.J.J. Eshuis & F.P. van Tulder (red.), *Rapport 'Daling instroom civiele handelszaken onderzocht' WODC*, Den Haag 2014.

Faure, Fernhout & Philipsen 2009
M.G. Faure, F.J. Fernhout & N.J. Philipsen, *Resultaatgerelateerde beloningssystemen voor advocaten. Een vergelijkende beschrijving van beloningssystemen voor advocaten in een aantal landen van de Europese Unie en Hong Kong*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2009.

Faure & Moerland 2006
M.G. Faure & C.A.R. Moerland, *Griffierechten. Een vergelijkende beschrijving van griffierechten- en vergelijkbare stelsels in een aantal landen van de Europese Unie (WODC-rapport)*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2006.

Faure & Philipsen 2008
M.G. Faure & N.J. Philipsen, 'Honoraria van belangenbehartigers in letselschadezaken: een dossieranalyse (2001-2006)', *AV&S* 2008/44.

Fenn, Grembi & Rickmann 2014
P. Fenn, V. Grembi & N. Rickman, 'No win, no fee', cost-shifting and the costs of civil litigation: A natural experiment', Università Commerciale Luigi Bocconi 2014, *BAFFI Center Research Paper Series* 2014/152.

Fierstra 2013
A. Fierstra, 'Akerberg/Fransson: ruim toepassingsgebied van het Handvest op handelingen van lidstaten', *NTER* 2013/6, p. 197-205.

Fischmann 2014
F. Fischmann, 'Patent litigation and costs shifting in Europe: critical appraisal and proposal of alternative solutions', *JIPLP* 2014/10, p. 98-108.

Fischmann Afori 2015
F. Fischmann Afori, 'Proportionality – A New Mega Standard in European Copyright Law', *IIC* 2015/45, p. 889-914.

Freudenthal 2007
M. Freudenthal, *Schets van het Europees Civiel Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2007.

Freudenthal 2013
M. Freudenthal, *Schets van het Europees Civiel Procesrecht*, Deventer: Kluwer 2013.

Freudenthal 2016
M. Freudenthal, 'Achtergrond en implementatie Handhavingsrichtlijn', in: F.W. Grosheide (red.), *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Freudenthal & Ooik, van 2007
Freudenthal & van Ooik, 'Optimale handhaving van het Europese recht in het Nederlandse privaatrecht: invloed op regels van procesrecht en ambtshalve toepassing', in: A.S. Hartkamp e.a., *De invloed van het Europese recht op het Nederlandse privaatrecht* (Serie Onderneming en Recht deel 81-II), Deventer: Kluwer 2014.

Frinkel 1929
Frinkel, 'Het vraagstuk der gerechtskosten', *NJB* 1929, p. 597 e.v.

Geiger 2015
C. Geiger (red.), *Research Handbook on Human Rights and Intellectual Property*, Cheltenham: Edward Elgar 2015.

Geiger, Raynard & Rodà 2011
C. Geiger, J. Raynard & C. Rodà, 'What developments for the European framework on enforcements of intellectual property rights? A comment on the evaluation report dated December 22, 2010', *EIPR* 2011/33, p. 543-549.

Gerards 2011
J. Gerards, 'Plurism, Deference and the Margin of Appreciation Doctrine', *EPL* 2011/17, p. 8-120.

Gerards 2011
J. Gerards, *EVRM-Algemene leerstukken*, Den Haag: Sdu Uitgevers 2011.

Gerresten & Kalsbeek 2008
R.B. Gerresten & G.J.R. Kalsbeek, 'De weg naar een reële proceskostenveroordeling', in: M. Holzer, A.F.J.A. Leijten & D.J. Oranje, *Geschriften vanwege de Vereniging Corporate Litigation 2007-2008*, Deventer: Kluwer 2008.

Gervais 2003
D. Gervais, *The TRIPs Agreement – Drafting History and Analyses*, London: Sweet & Maxwell 2003.

Gielen 2005
Ch. Gielen, 'De richtlijn handhaving IE-rechten', *NTER* 2005/1, p. 6 e.v.

Grinten, van der 2010
P.M.M. van der Grinten, 'The Netherlands: Policy Observations', in: C. Hodges, S. Vogenauer & M. Tulibacka (eds), *Funding and Costs of Civil Litigation: A Comparative Perspective,* Oxford: Hart Publishing 2010, p. 421.

Groot, de & Hendrikse 2005
A.M.F. de Groot & M.L. Hendrikse, *De buitengerechtelijke kosten. Preadvies voor de Vereniging van Incassoadvocaten 2005*, Zutphen: Uitgeverij Paris 2005.

Grosheide 2016
F.W. Grosheide (red.), *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Haardt 1945
W.L. Haardt, *De veroordeeling in de kosten van het burgerlijk geding* (diss. Leiden), Den Haag: Martinus Nijhoff 1945.

Harbottle 2004
G. Harbottle, 'The implementation in England and Wales of the European Enforcement Directive', *JIPLP* (11) 2004/1, p. 719-727.

Hartkamp 2008
A.S. Hartkamp, 'Ambtshalve aanvullen van rechtsgronden' – Reactie op 'Ambtshalve aanvulling van gronden van Europees recht in burgerlijke zaken herrijkt' van prof. mr. H.J. Snijders in *WPNR* 2008/6761, *WPNR* 2008/6779.

Hartkamp 2014
A.S. Hartkamp (red.), *The influence of EU law on national private law* (Serie Onderneming en Recht deel 81-I), Kluwer: Deventer 2014.

Hartkamp 2014
A.S. Hartkamp, 'De invloed van het EU Handvest van de grondrechten op het privaatrecht', *WPNR* 2014/7035, p. 961-966.

Hartogh 1875
A.F.K. Hartogh, *Is het wenselijk de bepalingen onzer burgerlijke wetgeving omtrent de veroordeling in de proceskosten te wijzigen, en zoo ja in welken zin?,* Handeling der Nederlandsche Juristen-Vereeniging, 's-Gravenhage 1875.

Hau 2011
W. Hau, 'The winner takes it all? Die anwaltliche Vergütungsvereinbarung im deutschen System der Prozesskostenerstattung', *JZ* 2011/21, p. 1047-1053.

Helmers, Lefouili & McDonagh 2015
C. Helmers, Y. Lefouili, & L. McDonagh, *Evaluation of the Reforms of the Intellectual Property Enterprise Court 2010-2013* (openaccess.city.ac.uk/12600/1/Evaluation_-of_the_Reforms_of_the_Intellectual_Property_Enterprise_Court_2010-2013.pdf), 2015.

Helmers & McDonagh 2013
C. Helmers & L. McDonagh, 'Patent litigation in England and Wales and the issue-based approach to costs', *Civil Justice Quarterly* (32) 2013/3, p. 369-384.

Hess & Hübner 2010
B. Hess & R. Hübner, 'General Overview and Trends in the German Civil Litigation Costs System' in: C.J.S. Hodges, S. Vogenauer & M. Tulibacka (red.), *The Costs and Funding of Civil Litigation: A Comparative Perspective*, Oxford: Hart Publishing 2010, p. 352-353.

Heemskerk, Teuben & Wieringa 2016
W. Heemskerk, K. Teuben & R. Wieringa, *Kort begrip van KEI: inclusief wettekst toekomstig Boek 1 Rv*, Dordrecht: Convoy 2016.

Hildebrandt 2016
U. Hildebrandt, 'United Video Properties – need for adaption in the German fee system', *BIE* 2016/9, p. 249.

Hodges, Vogenauer & Tulibacka 2010
C. Hodges, S. Vogenauer, & M. Tulibacka, *The Costs and Funding of Civil Litigation. A Comparative Perspective,* Oxford & Portland: Hart Publishing 2010.

Honert, van den 1839
J. van den Honert, *Handboek voor de Burgerlijke Regstvordering in het Koninkrijk der Nederlanden*, Amsterdam, 1839.

Hughes & Snyder 1995
J.W. Hughes & E.A. Snyder, 'Litigation and Settlement Under the English and American Rules: Theory and Evidence' *Journal of Law and Economics* 1995/38, p. 225-250.

Huydecoper 2004
J.L.R.A. Huydecoper, 'Nous maintiendrons – de nieuwe Richtlijn Handhaving', *AMI* 2004/4, p. 117-123.

Huydecoper 2005
J.L.R.A. Huydecoper, 'Verhaal van (buitengerechtelijke) kosten - wat doen we ermee?', *VrA* 2005/3.

Huydecoper 2006
J.L.R.A. Huydecoper, 'De kosten van ongelijk en de kosten van verhaal', *PP* 2006/4, p. 130-132.

Huydecoper, Veen, van der & Falkena 2007
J.L.R.A. Huydecoper, G.A. van der Veen & F.B. Falkena, *De prijs van het gelijk, een kritische bespreking van het system van vergoeding van gerechtelijke en buiten-gerechtelijke kosten*, Den Haag: Boom Juridische uitgevers 2007.

Ingelse & Mölenberg 1998
C. Ingelse & L.J.H. Mölenberg, 'Het tarief voor te liquideren kosten: richtlijn of standaard?', *Adv.bl.* 1998, p. 1112-1116.

Jackson, Lord Justice 2009
Lord Justice R. Jackson, *Review of Civil Litigation Costs: Preliminary Report*, Londen: Judiciary of England and Wales 2009, via judiciary.gov.uk.

Jackson, Lord Justice 2010
Lord Justice R. Jackson, *Review of Civil Litigation Costs: Final Report*, Londen: Judiciary of England and Wales 2010, via judiciary.gov.uk.

Jackson, Lord Justice 2015
Lord Justice R. Jackson, *Confronting Costs Management, Harbour lecture*, 13 mei 2015, via judiciary.gov.uk.

Jackson, Lord Justice 2016
Lord Justice R. Jackson, *Fixed Costs – The Time Has Come, IPA Annual Lecture*, 28 januari 2016, via judiciary.gov.uk.

Jaeger, de & Claeyé 2016
T. de Jaeger & K. Claeyé, 'Maximale rechtsplegingsvergoeding op de schop in IE-zaken?', *Juristenkrant* 2016, afl. 133, 1-3.

Jans, Prechal & Widdershoven 2015
K.J.O. Jans, S. Prechal & R.J.G.M. Widdershoven, *Europeanisation of public law*, Europa Law Publishing 2015.

Jongbloed 1993
A.W. Jongbloed, 'Proceskosten tijdens de procedure', *Rechtsstrijd* 1993/1 p. 3-8.

Jongbloed 2016
A.W. Jongbloed, 'Sommatie, verweer en tegenvordering', in: F.W. Grosheide (red.) *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Jonge-Wiemans, de 2007
E. de Jonge-Wiemans, Study on the Transparency of Costs of Civil Judicial Proceedings in the European Union. Country report The Netherlands, 2007.

Katz 2000
A.W. Katz, 'Indemnity of Legal Fees' in B. Bouckaert and G. De Geest (eds), *Encyclopedia of Law and Economics, Volume V. The Economics of Crime and Litigation*, Cheltenham, UK and Northampton MA, US: Edward Elgar 2000, p. 63-94.

Katz & Sanchirico 2010
A.W. Katz & C.W. Sanchirico, 'Fee Shifting in Litigation: Survey and Assessment', *SSRN* 2010, ssrn.com/abstract=1714089.

Keus 2014
L. Keus, 'The principle of legal certainty', in: A.S. Hartkamp (red.), *The influence of EU law on national private law* (Serie Onderneming en Recht deel 81-I), Kluwer: Deventer 2014, p. 297 e.v.

Keustermans 2009
J. Keustermans, 'Verhaalbaarheid van erelonen', *Auteurs & Media* 2009-4.

Kierkegaard 2005
S.M. Kierkegaard, 'Taking a sledgehammer to crack the nut: The EU Enforcement Directive', *computer law & security report* (21) 2005, afl. 6, p. 488-495 (8).

Krans 2010
H.B. Krans, *Nederlands burgerlijk procesrecht en materieel EU-recht*, Kluwer: Deventer 2010.

Krans 2013
H.B. Krans, 'EU-recht en het Nederlandse civiele procesrecht', in: *Doorwerking van het Europees recht in het nationaal procesrecht*, Den Haag: NVvP/Boom Juridisch 2013, p. 11 e.v.

Krans 2014
H.B. Krans, 'De druk van de ketel', *NTBR* 2014/4, p. 133-134.

Krans 2016
H.B. Krans, 'The Impact of EU Law on Dutch Civil Procedure Law', in: A. Nylund & H.B. Krans (red.) *The European Union and National Civil Procedure*. Ius commune europaeum nr. 150, Cambridge: Intersentia 2016.

Knutsen 2010
E.S. Knutsen, 'The Costs of Costs: The Unfortunate Deterrence of Everyday Civil Litigation in Canada', *SSRN* 2010, ssrn.com/abstract=1667722.

Kobayashi & Parker 2000
B.H. Kobayashi & J.S. Parker, 'Civil Procedure: General' in: B. Bouckaert and G. De Geest (eds), *Encyclopedia of Law and Economics, Volume V. The Economics of Crime and Litigation* Cheltenham, UK and Northampton MA, US: Edward Elgar 2000, p. 1-26.

Kritzer 1984
H.M. Kritzer, 'Fee Arrangements and Fee Shifting: Lessons from the Experience in Ontario' *Law & Contemporary Problems* (47) 1984, 125, 133.

Kuipers 2014
G.J. Kuipers, 'The competence of European Union in Private Law', in: A.S. Hartkamp (red.), *The influence of EU law on national private law* (Serie Onderneming en Recht deel 81-I), Kluwer: Deventer 2014, p. 169 e.v.

Kuipers 2016
G.J. Kuipers, 'Bewijsvergarende maatregelen', in: F.W. Grosheide (red.) *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Laan, van der 2007
N. van der Laan, 'Het toepassingsbereik van de Handhavingsrichtlijn en de uitvoeringswet', *IER* 2007/96.

Lakits-Josse 2004
A. Lakits-Josse, 'Directive 2004/48/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the enforcement of intellectual property rights', in: T. Cottier and P. Véron (eds.).

Lange, de 2013
D.F. de Lange, 'Geen zaak? De positie van de gedaagde bij een ingetrokken (IE-) kort geding. Een pleidooi voor vergoeding van de daadwerkelijke proceskosten van de gedaagde', *BIE* 2013/9, p. 266-275.

Lange, de 2014
D.F. de Lange, 'Naschrift op Van Eek', *BIE* 2014, p. 136-139.

Lenselink 2016
B.J. Lenselink, 'Verklaring voor recht' en 'Verbod en bevel', in: F.W. Grosheide (red.) *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Lewin 2011
G.C.C. Lewin, 'Ambtshalve toepassing van rechtsregels', *TCR* 2011, p. 12-19.

Lock 2014
F.J.P. Lock, 'Ambtshalve toetsing in hoger beroep. Over de omvang van het hoger beroep en de door de grieven ontsloten gebied', *TCR* 2014/2, p. 45-53.

Lock 2016
F.J.P. Lock, 'Stelplicht en bewijslast (deel 3): stelplicht, bewijslast en ambtshalve toepassing bij bevrijdende verjaring', *TvPp* 2016/5.

Lock 2016
F.J.P Lock, 'KEI en wat er (niet) verandert in het procesrecht in het civiele hoger beroep', *TCR* 2016/3, p. 71-86.

Lindenbergh 2000
S.D. Lindenbergh, *Buitengerechtelijke kosten: vijf visies op de redelijkheid*, Den Haag: Stichting Personenschade Instituut van Verzekeraars (PIV) 2000.

Lindijer 2006
V.C.A. Lindijer, *De goede procesorde* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2006.

Lunze & Rektorschek 2015
A. Lunze & J.P. Rektorschek, *Can you afford to litigate in the Unified Patent Court?* Managing IP.com, September 2015, p. 25-29.

Maas 2013
W.J.G. Maas, 'Zorgelijke ontwikkeling rondom artikel 1019h Rv', *B9* 12308, 16 mei 2013**.**

Maas & Rijks 2010
W.J.G. Maas & M. Rijks, commentaar naar aanleiding van HR 26 februari 2010, *LJN*: BK5756, *B9* 8638 (Stichting Baas in Eigen Huis/Plazacasa B.V), via Jaap.nl.

Maas, Shannon & Boer, de 2013
W.J.G. Maas, C. Shannon & C. De Boer, *De handhavingsrichtlijn: handhaving van IE-rechten in Nederland*, Den Haag: Boom Juridisch uitgevers 2013.

Maeyaert 2012
P. Maeyaert, 'Handhaving van intellectuele rechten in België', *BIE* 2012, p. 95 e.v.

Mak 2014
C. Mak, 'Rights and Remedies. Article 47 EUCFR and Effective Judicial Protection in European Private Law Matters', in: H.W. Micklitz (red.), *Constitutionalization of European Private Law*, Oxford: Oxford University Press 2014, p. 236-258.

Mánko 2015
R. Mánko, 'Europeanisation of civil procedure. Towards common minimum standards?', *EPRS/European Parliamentary Research Service*, June 2015.

Marijs 2010
M.L. Marijs, *De billijkheid van de proceskostenregel*, Tilburg: Celsus 2010.

Massa & Strowel 2004
C.H. Massa & A. Strowel, 'The Scope of the Proposed IP Enforcement Directive: Torn between the Desire to Harmonise Remedies and the Need to Combat Piracy', *EIPR* vol. 26 2004, afl. 6, pag. 244-253 (10).

McDonagh & Helmers 2013
L. McDonagh & C. Helmers, 'Patent Litigation in England and Wales and the Issue-Based Approach to Costs' (32) 2013 *Civil Justice Quarterly*, p. 384.

Meer, van der 2011
A.J. van der Meer, 'Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van de handhavingsmaatregelen: evenwichtig?' *AMI* 2011/4, p. 131-135.

Meijer 2006
R. Meijer, 'Toelaatbaarheid van een forfaitaire proceskostenvergoeding bij geschonden EG-recht', *TMA* 2006/5, p. 170-174.

Meijer 2007
R. Meijer, *Staatsaansprakelijkheid wegens schending van Europees gemeenschapsrecht* (diss. Groningen) 2007.

Meijer 2014
R. Meijer, 'The Rewe/Comet 'doctrine' and its implications for Dutch law', in: A.S. Hartkamp (red.), *The influence of EU law on national private law* (Serie Onderneming en Recht deel 81-I), Kluwer: Deventer 2014, p. 48.

Mielo, van & Dam-Lely, van 2011
A.I.M. van Mierlo & J.H. van Dam-Lely, *Procederen bij dagvaarding in eerste aanleg,* Deventer: Kluwer 2011.

De Mol 2014
M. de Mol, *De directe werking van de grondrechten van de Europese Unie* (diss. Maastricht), Oisterwijk: Wolf Publishers 2014.

Mot & De Geest 2004
J.P.B. Mot & G.G.A. de Geest, *Juridische infrastructuur: een internationale vergelijking vanuit economisch perspectief*, Den Haag: WODC 2004.

Morijn e.a. 2015
J. Morijn e.a., 'Vijf jaar bindend Handvest van de Grondrechten: wat heeft het de rechtzoekende opgeleverd?', *NTBR* 2015/4, p. 123-132.

Nispen, van 2016
C.J.J.C. van Nispen, 'Van Containerbox/City Box naar Wieland/GIA; zoek de verschillen', *BIE* 2017/7, p. 164-169.

Nispen, van, in: *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering* 2017
C.J.J.C. van Nispen, commentaar op art. 1019h Rv, in: A.I.M. van Mierlo & C.J.J.C. van Nispen (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Norrgard 2012
M. Norrgard, 'The European Principles of Intellectual Property Enforcement: Harmonisation through Communication?' in: A. Ohly, *Common principles of European intellectual property law*, Tübingen: Mohr Siebeck 2012, p. 203-222.

Numann & Schaafsma 2014
E. Numann & S.J. Schaafsma in: H.M.H. Speyart, 'Van de brug af gezien: kroniek van wetgeving, jurisprudentie en literatuur 2013', *IER* 2014/15.

Numann & Schaafsma 2015
E. Numann & S.J. Schaafsma in: H.M.H. Speyart, 'Van de brug af gezien: kroniek van wetgeving, jurisprudentie en literatuur 2014', *IER* 2015/10.

Nylund & Krans 2016
A. Nylund & H.B. Krans (red.), *The European Union and National Civil Procedure,* Ius commune europaeum nr. 150, Cambridge: Intersentia 2016.

Ohly 2009
A. Ohly, 'Three Principles of European IP enforcement law: effectiveness, proportionality and dissuasiveness', in: Drexl (red.), *Technology and Competition – Technologie et Concurrence: Contributions in Honour of Hanns Ulrich* 2009, p. 257-274.

Olieslagers & Gompel, van 2014
W.Y.J.L. Olieslagers & S.J. van Gompel, 'Het proceskostenrisico in IE-zaken; een empirisch onderzoek naar toepassing van de indicatietarieven', *AMI* 2014/5, p. 133 e.v.

Oorschot, van & Blomme 2009
A. van Oorschot & Th. Blomme, 'Een merkwaardig oordeel omtrent de proceskostenverdeling; Annotatie bij: Rechtbank 's-Gravenhage, 23 september 2009, HA ZA 08-3745', *IEF* 8206, (*VanderLande Industries Nederland B.V./Van Riet Handling Systems B.V.), IEF* 8227, 2009.

Pavillon 2011
C.M.D.S. Pavillon, *Open normen in het Europees consumentenrecht: de oneerlijkheidsnorm in vergelijkend perspectief* (diss. Groningen), Deventer: Kluwer 2011.

Peers & Prechal 2014
S. Peers & S. Prechal, 'Article 52 – Scope and Interpretation of Rights and Principles', in: S. Peers e.a. (red.), *The EU Charter of Fundamental Rights: A Commentary*, Oxford: Hart Publishing 2014.

Peysner 2010
J. Peysner, 'England and Wales: Woolf for Slow Learners', in: C. Hodges, S. Vogenauer & M. Tulibacka, *The Cost and Funding of Civil Litigation: A Comparative Perspective*, Oxford & Portland: Hart Publishers 2010, p. 313.

Peysner 2014
J. Peysner, *Access to Justice: A Critical Analysis of Recoverable Conditional Fees and No-Win No-Fee Funding*, London: Palgrave Macmillan, 2014.

Pinckaers 2011
J.C.S. Pinckaers, 'Ontwikkelingen op het gebied van ex parte verbod, bewijsbeslag en proceskostenveroordeling', *AMI* 2011/4, p. 114 e.v.

Pors 2014
W. Pors, 'Het unitair octrooi en het Unified Patent Court – een revolutie in de octrooiwereld', *IER* 2014/57.

Pors 2016
W. Pors, 'United Video Properties – the limits to ceilings for costs orders under the UPC Agreement', *BIE* 2016/9, p. 253-254.

Posner 1973
R.A. Posner, 'An Economical Approach to Legal Procedure and Judicial Administration', *Journal of Legal Studies* (2) 1973, p. 399-458.

Posner 2014
R.A. Posner, *Economic Analyses of Law*, New York: Wolters Kluwer 2014.

Prichard 1988
J.R.S. Prichard, 'A Systematic Approach to Comparative Law: The Effect of Cost, Fee and Financing Rules on the Development of Substantive Law', *Journal of Legal Studies* (17) 1988, p. 451 e.v.

Prins 2016
R.J. Prins, 'Proceskostenveroordelingen naar Frans recht', *BIE* 2016/9, p. 246-248.

Reinbothe 2010
J. Reinbothe, 'The EU Enforcement Directive 2004/48/EC as a tool for copyright enforcement', in: I. Stamatoudi (ed.), *Copyright enforcement and the internet*, Alphen aan den Rijn: Wolters Kluwer 2010.

Röell 2007
T. Röell, 'Twintig jaar van kleur verschietende proceskosten', *TREMA* 2007/6, p. 210-211.

Rojahn & Rektorschek 2014
S. Rojahn & J.P. Rektorschek, 'Europäische Harmonisierung der Kostenerstattung im Bereich des gewerblichen Rechtsschutzes – ist RVG noch EU-konform?' *Mitteilungen der deutschen Patentanwälte* 2014/1, p. 1-15.

Rowe 1982
Th. D. Rowe, 'The Legal Theory of Attorney Fee Shifting: A Critical Overview', *Duke Law Review* 1982, p. 651-656.

Rowe 1984
Th. D. Rowe, 'Predicting the Effects of Attorney Fee Shifting', *Law & Contemporary Problems* (47) 1984, p. 139-171.

Rutsaert
J.M. Rutsaert, *Legal protection insurance – The problems to be solved*, via cordis.europa.eu/pub/patinnova99/docs/3_7_rutsaert.pdf.

Ruygvoorn 2014
M.R. Ruygvoorn, 'Kroniek Contractenrecht 2013-2014', *Bb* 2014-56, p. 179 e.v.

Sagaert & Samoy 2010
V. Sagaert & I. Samoy, 'Belgium' in: C. Hodges, S. Vogenauer & M. Tulibacka, *The Cost and Funding of Civil Litigation: A Comparative Perspective*, Oxford & Portland: Hart Publishers 2010, p. 217-238.

Samoy & Sagaert 2007
I. Samoy & V. Sagaert, 'De wet van 2 augustus 2007 betreffende de verhaalbaarheid van kosten en erelonen van een advocaat', *Rechtskundig Weekblad* 2007/08-17, p. 673-698.

Sandvliet & Engelfriet 2015
K.A. Sandvliet & A. Engelfriet, 'Vaststellen van schade bij online auteursrechtinbreuk', *AMI* 2015/5, p. 204-209.

Schaafsma & Bronneman 2017
S.J. Schaafsma & M. Bronneman in: H.M.H. Speyart, 'Van de brug af gezien: kroniek 2016', *IER* 2017/11.

Schaik, van 2000
A.C. van Schaick, 'Proceskosten en buitengerechtelijke kosten', *NTBR* 2000, afl. 7, p. 313-315.

Schmidt auf Altenstadt, von 2005
P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt, 'Kosten: begroting volgens krachtens de wet vastgestelde tarieven', *Tijdschrift voor Civiele Rechtspleging* 2005, p. 14-16.

Shavell 1982
S. Shavell, 'Suit settlement, and Trial: A Theoretical Analysis Under Alternative Methods for the Allocating of Legal Costs', *Journal of Legal Studies* (11) 1982, p. 55-81.

Shavell 2004
S. Shavell, 'Basic Theory of Litigation' in: *Foundations of Economic Analysis of Law*, Cambridge, Massachussets: The Belknap Press of Harvard University Press 2004.

Sieburgh 2015
C.H. Sieburgh, 'Waarom het Unierecht de invloed van grondrechten op het privaatrecht aanjaagt en versterkt', *RMThemis* 2015, afl. 1, p. 3-13.

Sluijter 2011
P. Sluijter, *Sturen met proceskosten. Wie betaalt de rekening van verstorend procesgedrag?,* Deventer: Kluwer 2011.

Sluijter 2014
P. Sluijter, 'Naar één regeling voor de proceskosten', *TvPp* 2014/1, p. 3-9.

Smits 2008
P. Smits, *Art. 6 EVRM en de civiele procedure*, Deventer: Kluwer 2008.

Snijders 1995
H.J. Snijders, *Toegang tot het buitenlands burgerlijk procesrecht*, Arnhem: Gouda Quint 1995.

Snijders 2003
H.J. Snijders, 'They have a dream…een fundamenteel nieuw wetboek van rechtspleging', *NJB* 2003, p. 1696-1707.

Snijders 2008
H.J. Snijders, 'Ambtshalve aanvulling van gronden van Europees recht in burgerlijke zaken herrijkt', *WPNR* 2008/6761, p. 541-552.

Snijders, Klaassen & Meijer 2011
H.J. Snijders, C.J.M. Klaassen & G.J. Meijer, *Nederlands Burgerlijk procesrecht*, Deventer: Kluwer 2011.

Snijders, Klaassen & Meijer 2017
H.J. Snijders, C.J.M. Klaassen & G.J. Meijer, *Nederlands Burgerlijk procesrecht*, Deventer: Wolters Kluwer 2017.

Snijders & Wendels 2009
H.J. Snijders & A. Wendels, *Civiel appel*, Deventer: Kluwer 2009.

Snyder & Hughes 1990
E.A. Snyder & J.W. Hughes, 'The English Rule for Allocating Legal Costs: Evidence Confronts Theory', *Journal of Law, Economics & Organization* (6) 1990, p. 345-380.

Star Busmann 1972
C.W. Star Busmann, *Hoofdstukken van burgerlijke rechtsvordering* (bewerkt door L.E.H. Rutten; derde druk), Haarlem: Bohn 1972.

Stoll, Busche & Arend 2009
P. Stoll, J. Busche & K. Arend, *WTO – Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*, Leiden – Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2009.

Storme 2003
M.E. Storme, 'De Wet van 2 augustus 2002 inzake betalingsachterstanden en de discriminatie inzake verhaalbaarheid van advocatenkosten', *Tijdschrift voor Privaatrecht* 2003, p. 1077-1089.

Temmerman, de 2004
B. de Temmerman, 'De verhaalbaarheid van kosten van juridische bijstand op het knooppunt van aansprakelijkheidsrecht en procesrecht', *RW* 2004/5, p. 1401-1416.

Teuben 2004
K. Teuben, *Rechtersregelingen in het burgerlijk (proces)recht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2004.

Teuben & Jansen 2015
K. Teuben & K.J.O. Jansen, 'Het Wetsvoorstel vereenvoudiging en digitalisering procesrecht: kanttekeningen vanuit de procespraktijk', *TCR* 2015, afl. 2, p. 3-12.

Tjong Tjin Tai, in: *GS Burgerlijke Rechtsvordering* 2015
T.F.E. Tjong Tjin Tai, commentaar op art. 1019 Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Tjong Tjin Tai, in: *GS Burgerlijke Rechtsvordering* 2016
T.F.E. Tjong Tjin Tai, commentaar op art. 1019h Rv, in: P. Vlas & T.F.E. Tjong Tjin Tai (red.), *Groene Serie Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Thambisetty 2010
S. Thambisetty, 'SMEs and Patent Litigation: Policy-based Evidence Making?', *EIPR* (32) 2010/4, 143-145.

Trimidas 2006
T. Trimidas, *The general principles of EU law,* Oxford: Oxford University Press 2006, p. 136-137.

Truijens 2016
M. Truijens, '10 jaar volledige proceskostenveroordelingen – how about it?' *BIE* 2016/11, p. 307-311.

Tuil 2010
M. Tuil, 'The Netherlands', in: C. Hodges, S. Vogenauer & M. Tulibacka" '*The Costs and Funding of Civil Litigation. A Comparative Perspective*, Oxford & Portland: Hart Publishing 2010 (p. 401-419).

Veendrick 2014
L. Veendrick, 'No cure no pay en de dubbele redelijkheidstoets', *PIV Bulletin* 2014/6, p. 1-7.

Velthoven, van, & Van Wijck 2013
B.C.J. van Velthoven & P.W. van Wijck (red.), *Recht en efficiëntie*, Deventer: Kluwer 2013.

Visscher & Schepens 2010
L. Visscher & T. Schepens, 'A law and economics approach to cost shifting, fee arrangements and legal expense insurance' in: M. Tuil & L. Visscher (eds), *New*

Trends in Financing Civil Litigation in Europe: A Legal, Empirical, and Economic Analysis, Cheltenham, UK and Northampton MA, US: Edward Elgar 2010, p. 7-32.

Visser 2012
D.J.G. Visser, 'Kroniek van de intellectuele eigendom', *NJB* 2012/787.

Visser 2016
D.J.G. Visser, 'De vis wordt duur betaald', *IEF* 16213.

Visser 2016
D.J.G. Visser, 'Kroniek van de Intellectuele Eigendom', *NJB* 2016/744.

Visser & Tsoutsanis 2006
D.J.G. Visser & A. Tsoutsanis, 'De volledige proceskostenveroordeling in IE-zaken', *NJB* 2006, 1488/34, p. 1940-1946.

Vlooten, van 2011
R. van Vlooten, 'Implementatie van artikel 14 Handhavingsrichtlijn: lost in translation?', In: W.H. Van Boom, J.H. van Dam-Lely & S.D. Lindenbergh (red.), *Rake remedies. Opstellen over handhaving van rechten, naleving van plichten en sanctionering van verkeerd gedrag in het privaatrecht,* Den Haag: Boom Juridisch 2011, p. 231-255.

Volgenant 2016
O.M.B.J. Volgenant, 'Rectificatie', in: F.W. Grosheide (red.) *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016.

Vranken 1999
J.B.M. Vranken, 'De radicale vernieuwing van het civiele procesrecht in Engeland en Wales', *NJB* 1999, p. 1879-1885.

Vrendenbarg 2013
C.J.S. Vrendenbarg, 'De "volledige" proceskostenveroordeling in IE-zaken. Een kritische bespreking van de implementatie en interpretatie van artikel 14 Handhavingsrichtlijn in Nederland', *BIE* 2013/6, p. 160-169.

Vrendenbarg 2014
C.J.S. Vrendenbarg, 'Proceskostenveroordeling volgens "de glijdende schaal van Verkade": het ongeldigheidsverweer in IE-zaken en de (niet-)toepasselijkheid van art. 1019h Rv', *BIE* 2014/5, p. 226-230.

Vrendenbarg 2015
C.J.S. Vrendenbarg, 'Toelaatbaarheid van forfaitaire proceskostenvergoeding bij handhaving van IE-rechten. De proceskostenregelingen van België, Nederland en het Unified Patent Court getoetst aan de beginselen van het Unierecht', *IER* 2015/39, p. 259-268.

Vrendenbarg 2017
C.J.S. Vrendenbarg, 'Legal Costs Awards and Access to Justice in Dutch Intellectual Property Cases: How the IPR Enforcement Directive impacts on litigation and settlement behaviour in IP disputes', in: W.H. van Boom (red.), *Litigation, Costs, Funding and Behaviour: Implications for the Law*, Abingdon: Routledge 2017, p. 80-104.

Vrey, de 2015
R. de Vrey, 'Rechtspolitieke aspecten van de volledige proceskostenregeling', *IER* 2015/54, p. 391-392.

Vrey, de 2016
R. de Vrey, 'Veroordeling in de volledige proceskosten', in: F.W. Grosheide (red.), *Handhaving van intellectuele eigendom*, Amsterdam: deLex 2016, p. 273-295.

Wagner 2009
G. Wagner, 'Litigation costs and their recovery: the German experience', *Civil Justice Quarterly* (28) 2009/3, p. 367-388.

Wagner 2012
G. Wagner, 'Harmonisation of Civil Procedure: Policy Perspectives', in: X.E. Kramer & C.H. van Rhee, *Civil litigation in a globalizing world*, Berlin Heidelberg: T.M.C. Asser Press/Springer-Verlag 2012, p. 109 e.v.

Wagner 2014
K. Wagner, *Burgerlijk procesrecht in hoofdlijnen*, Antwerpen: Maklu 2014.

Weatherall, Webster & Bently 2009
K. Weatherall, E. Webster & L. Bently, 'IP Enforcement in the UK and Beyond: A Literature Review', 2009, via ipria.org.

Wefers Bettink & Hoefnagel 2010
W. Wefers Bettink & J. Hoefnagel, 'Artikel 1019h Rv en de indicatietarieven: toepassing in de praktijk', *IER* 2010/47, p. 336 e.v.

Wesseling-Van Gent, Minkjan & Holzhauer 1993
E.M. Wesseling-Van Gent, E.E. Minkjan & R.W. Holzhauer, *De kosten van een procedure*, Deventer: Kluwer 1993.

Widdershoven 2011
R.J.G.M. Widdershoven, 'Het beginsel van effectieve rechtsbescherming', in: A. van den Brink e.a., *Beginselen bouwen Burgerschap*, Den Haag: Boom Juridisch 2011, p. 103-114.

Wiel, van der 2004
B.T.M. van der Wiel, *De rechtsverhouding tussen procespartijen* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2004.

Wiel, van der 2012
B.T.M. van der Wiel, 'De in beginsel strakke regel', *TCR* 2012/3, p. 71 e.v.

Wijnbergen 2007
L. Wijnbergen, 'Is de reële proceskostenvergoeding binnen handbereik?', *Executief* 4-2007.

Wilman 2014
F. Wilman, *The vigilance of individuals: How, when and why the EU legislates to facilitate the private enforcement of EU law before national courts* (diss. Leiden), Zutphen: Wöhrmann 2014.

Winters 2016
B. Winters, commentaar op art. 419 Rv, in: A.I.M. van Mierlo & C.J.J.C. van Nispen (red.), *Tekst & Commentaar Burgerlijke Rechtsvordering*, Deventer: Wolters Kluwer (losbladig en online).

Wissink 2001
M. Wissink, *Richtlijnconforme interpretatie van burgerlijk recht* (diss. Leiden), Deventer: Kluwer 2001.

Wissink 2014
M. Wissink, 'Interpretation of Private law in conformity with EU Directives', in: A. S. Hartkamp (red.), *The influence of EU law on national private law* (Serie Onderneming en Recht deel 81-I), Kluwer: Deventer 2014, p. 119-158.

Lord Woolf 1996
Lord H.K. Woolf, 'Access to Justice: Final Report to the Lord Chancellor on the civil Civil Justice System in England and Wales', Londen: *DCA* 1996, via dca.gov.uk/civil/final/.

Ynzonides 2016
M. Ynzonides, 'Kroniek van het burgerlijk procesrecht', *NJB* 2016/1814.

Zaal, van der 2014
R. van der Zaal, 'De nieuwe Anti-Piraterijverordening: krachtiger geschut tegen namaak en piraterij dan zijn voorganger?', *BIE* 2014/3, p. 62-66.

Zuckerman 1999
A.S. Zuckerman (red.), *Justice in Crisis - Comparative Perspectives of Civil Procedure*, Oxford: Oxford University Press 1999.

Zuckerman 1999

A.S. Zuckerman, 'Justice in Crisis: Comparative Dimensions of Civil Procedure', in: Zuckerman (red.), *Justice in Crisis - Comparative Perspectives of Civil Procedure*, Oxford: Oxford University Press 1999, p. 3-52.

Zuckerman 2009

A.S. Zuckerman, 'New Rules for Costs Capping Orders: Feeding the Costs Litigation Frenzy?', *Civil Justice Quarterly* (28) 2009/3, p. 289-296.

JURISPRUDENTIEREGISTER

(verwezen wordt naar de nummers)

uitspraakdatum	*vindplaats (en partijnamen)*	*Nummer*
Hof van Justitie EU		
15 juli 1964	C-6/64, ECLI:EU:C:1964:66 (*Costa/Enel*)	40
16 december 1976	C-45/76, ECLI:EU:C:1976:191 (*Comet*)	17b, 35
16 december 1976	C-33/76, ECLI:EU:C:1976:188 (*Rewe*)	17b, 35
15 mei 1986	C-222/84, ECLI:EU:C:1986:206 (*Johnston*)	35, 38
15 december 1987	C-325/85, ECLI:EU:C:1987:546 (*Ierland/ Commissie*)	45, 48
13 november 1990	C-106/89, ECLI:EU:C:1990:395 (*Marleasing*)	8
Advies 15 november 1994	ECLI:EU:C:1994:384	19, 36b
14 december 1995	C-430-431/93, ECLI:EU:C:1995:441 (*Van Schijndel*)	35, 76, 132
1 juni 1999	C-126/97, ECLI:EU:C:1999:269, *NJ* 1998/206 (*Eco Swiss/Benetton*)	133
27 juni 2000	C-240-244/98, ECLI:EU:C:2000:346 (*Océano Grupo*)	45
14 december 2000	C-300/98 en C-392/98, ECLI:EU:C:2000:688, *NJ* 2001/403 (*Dior/Tuk*)	10
10 april 2003	C-276/01, ECLI:EU:C:2003:228 (*Steffensen*)	47
4 december 2003	C-63/01, ECLI:EU:C:2003:650 (*Evans*)	35
5 juli 2005	C-376/03, ECLI:EU:C:2005:424 (*D/Belastingdienst*)	76
22 november 2005	C-144/04, ECLI:EU:C:2005:709, *NJ* 2006/227 (*Mangold*)	40
13 juli 2006	C-295/04 en C-298/04, ECLI:EU:C:2006:461, *NJ* 2007/34 (*Manfredi*)	133
5 december 2006	C-94/04 en C-202/04, ECLI:EU:C:2006:758 (*Cipolla*)	149

7 juni 2007	C-222-225/05, ECLI:EU:C:2007:318 (*Van der Weerd*)	133, 134
29 januari 2008	C-275/06, ECLI:EU:C:2008:54, *NJ* 2009/551 (*Promusicae*) met conclusie A-G Kokott (ECLI:EU:C:2007:454)	8, 17b, 33, 40, 47, 186b
25 november 2008	C-455/06, ECLI:EU:C:2008:650 (*Heemskerk*)	132
19 februari 2009	C-557/07, ECLI:EU:C:2009:107 (*LSG/Tele2*)	8, 33, 186b
4 juni 2009	C-8/08,ECLI:EU:C:2009:343, *NJ* 2009/432 (*T-Mobile*)	133
4 juni 2009	C-243/08, ECLI:EU:C:2009:350, *NJ* 2009/395 (*Pannon*)	33, 186b
16 juli 2009	C-427/07, ECLI:EU:C:2009:457 (*Commissie/ Ierland*)	48
19 januari 2010	C-555/07, ECLI:EU:C:2010:21, *NJ* 2010/256 (*Kücükdeveci*)	40
18 maart 2010	C-317-320/08, ECLI:NL:XX:2010:BL9245 (*Alassini*)	38, 40, 42, 44
6 november 2010	C-76/10, ECLI:EU:C:2010:685 (*Pohotovost*)	133
22 december 2010	C-279/09, ECLI:EU:C:2010:811, *NJ* 2011/129 (*DEB/Duitsland*)	36b, 38, 39, 40, 42, 44, 45, 51, 176
12 juli 2011	C-324/09, ECLI:EU:C:2011:474 (*L'Oréal/eBay*)	8, 16, 17b, 33, 186b
18 oktober 2011	C-406/09, ECLI:EU:C:2011:668 (*Realchemie/ Bayer*)	16, 24, 26, 29a, 87a, 163
24 november 2011	C-70/10, ECLI:EU:C:2011:771 (*Scarlet/ SABAM*) met conclusie A-G Cruz-Villalón (ECLI:EU:C:2011:255)	8, 17b, 33, 40, 43, 44, 45, 46, 186b
6 december 2011	C-472/99, ECLI:EU:C:2001:663 (*Clean Car*)	35, 76
14 juni 2012	C-618/10, ECLI:EU:C:2012:349 (*Banco Espanol de Credito*)	45
6 november 2012	C-199/11, ECLI:EU:C:2012:684 (*Otis*)	49
15 november 2012	C-180/11, ECLI:EU:C:2012:717 (*Bericap/ Plastinnova*)	16, 24, 87a, 87b, 89
26 februari 2013	C-617/10, ECLI:EU:C:2013:105 (*Akerberg/ Fransson*)	39
11 april 2013	C-260/11, ECLI:EU:C:2013:221 (*Edwards*) met conclusie A-G Kokott (ECLI:EU:C:2012:645)	8, 36b, 45, 51, 76
13 februari 2014	C-530/11, ECLI:EU:C:2014:67 (*Commissie/VK*) met conclusie A-G Kokott (ECLI:EU:C:2013:554)	36b, 45, 49, 51, 76
6 maart 2014	C-206/13, ECLI:EU:C:2014:126 (*Siragusa*)	39
27 maart 2014	C-314/12, ECLI:EU:C:2014:192 (*UPC Telekabel Wien*) met conclusie A-G Bot (ECLI:EU:C:2013:781)	8, 33, 40, 43, 45, 178, 186b
10 april 2014	C-435/12,ECLI:EU:C:2014:254 (*ACI/Thuiskopie*)	16, 24, 26, 29a, 87a

17 september 2014	C-562/23, ECLI:EU:C:2014:2229 (*Liivimaas*)	44
4 juni 2015	C-497/13, ECLI:EU:C: 2015:357, *NJ* 2016/148 (*Faber/Hazet*)	133
16 juli 2015	C-580/13, ECLI:EU:C:2015:485 (*Coty Germany/Stadtsparkasse Magdenburg*) met conclusie A-G Cruz-Villalón (ECLI:EU:C:2015:243)	8, 16, 33, 43, 44, 45, 178, 186b
16 juli 2015	C-681/13, ECLI:EU:C:2015:471 (*Diageo/ Simiramida*)	16, 24, 26, 29a, 87a
6 oktober 2015	C-61/14, ECLI:EU:C:2015:655 (*Orizzonte Salute*) met conclusie A-G Jääskinen (ECLI:EU:C:2015:307)	36c, 40, 45, 76
9 juni 2016	C-481/14, ECLI:EU:C:2016:419 (*Jorn Hansson/JungpflanzenGrünewald*)	26, 29a, 29b
30 juni 2016	C-205/15, ECLI:EU:C:2016:499 (*Toma*)	40, 42, 44, 49
7 juli 2016	C-494/15, ECLI:EU:C:2016:528 (*Tommy Hilfiger*)	16
28 juli 2016	C-57/15, ECLI:EU:C:2016:611 (*United Video Properties/Telenet*) met conclusie A-G Campos Sánchez-Bordona (ECLI:EU:C:2016:201)	2, 8, 17b, 26, 29a-c, 45, 47, 48, 49, 51, 94b, 101, 106, 124, 135b, 139, 156, 163, 176, 184, 186b, 186c

EHRM

21 februari 1975	*NJ* 1975/462 (*Golder/Verenigd Koninkrijk*)	42
4 december 1975	23805/94 (*Bellet/Frankrijk*)	42
9 oktober 1979	*NJ* 1980, 376 (*Airey/Ireland*)	42
28 mei 1985	*NJ* 1991/623 (*Ashingdane*)	43
13 juli 1995	*NJ* 1996/544 (*Tolstoy/Verenigd Koninkrijk*)	42, 43
19 juni 2001	28249/95 (*Kreuz/Polen*)	42, 45
26 februari 2002	46800/99 (*Del Sol/Frankrijk*)	42
7 mei 2002	46311/99 (*McVicar/Verenigd Koninkrijk*)	42
6 april 2006	ECLI:NL:XX:2006:AX7783 (*Stankiewicz*)	49
14 juni 2006	46917/99, *EHRC* 2006/68 (*Stankiewicz/Polen*)	45
22 maart 2007	8932/05, *EHRC* 2007/5 (*Staroszczyk/Polen*)	42
12 juli 2007	68490/01, *EHRC* 2007/105 (*Stankov/Bulgarije*)	45
26 oktober 2010	*EHRC* 2011/7 (*Marina/Letland*)	42
18 januari 2011	39401/04 (*Mgn/Verenigd Koninkrijk*)	45, 94c
29 mei 2012	16563/08 (*Julin/Estland*)	45
24 september 2013	*EHRC* 2014/11 *(Sardón Alvira/Spanje)*	49
21 oktober 2014	*EHRC* 2013/114 (*Sindicato dos Bancários do Norte e.a.*)	39
6 maart 2014	22840/07 (*McKee/Hongarije*)	42

11 maart 2014	52067/10 en 41072/11 (*Moor c.s./ Zwitserland*)	42

Hoge Raad

27 maart 1979	*NJ* 1980/126 (*Unisco/Jongsma*)	62
15 oktober 1982	*NJ* 1983/328 (*Köhler/Bruijn van Rozenburg*)	62
3 april1987	*NJ* 1988/275, ECLI:NL:HR:1987:AG5568 (*L&L/Drenth*)	69, 70
3 april 1998	*NJ* 1998/571 (*Lindeboom/Beusmans*)	66, 93
22 januari 1993	*NJ* 1993/597, ECLI:NL:HR:1993:ZC0836 (*Winward/Jongsma*) met conclusie A-G Vranken (ECLI:NL:PHR:1993:ZC0836)	75
15 februari 1995	*NJ* 1996/347 (*Gemeente Den Haag/ Vermeulen*)	70
27 juni 1997	*NJ* 1997/651 (*Vaston Nederland/Smith*)	59
17 oktober 1997	*NJ* 1998/508, ECLI:NL:HR:1997:ZC2461	73
3 april 1998	*NJ* 1998/571, ECLI:NL:HR:1998:ZC2621 (*Lindeboom/Beusmans*)	66
15 februari 2002	*NJ* 2002/197, ECLI:NL:HR:2002:AD4004	66
11 juli 2003	*NJ* 2003/556, ECLI:NL:HR:2003:AF7004 (*Roozen/Blaricum*) met conclusie A-G Huydecoper (ECLI:NL:PHR:2003:AF7004)	73
26 september 2003	*NJ* 2004/460, *NJ* 2004/461 (*Regiopolitie/ Hovax*)	126, 135
24 september 2004	*NJ* 2006/200, ECLI:NL:HR:2006:AP6874 (*Doryade/Staat*)	69, 65
17 december 2004	*NJ* 2005/361, ECLI:NL:HR:2004:AQ3810 (*Staat/De Haan*) met conclusie A-G Wattèl (ECLI:NL:PHR:2004:AQ3810)	35, 76
18 februari 2005	*NJ* 2005/216 (*A/Aegon*)	59
12 augustus 2005	*NJ* 2006/98, ECLI:NL:HR:2005:AT3084	62
30 september 2005	ECLI:NL:HR:2005:AS8376 (*ECC/Cell One*) met conclusie A-G Huydecoper	62, 100
3 februari 2006	*NJ* 2006/120 (*Budé/Geju*)	27
17 november 2006	*NJ* 2006/621, ECLI:NL:HR:2006:AY9712 (*Eiser/Coöperatie voedings tuinbouw Nederland U.A. e.a.)*	70
29 juni 2007	*NJ* 2007/353, ECLI:NL:HR:2007:BA3516 (*Waterschappen/Milieutech*)	66
14 maart 2008	*NJ* 2008/466 (*X/Mr. Aerts q.q.*)	126, 135b
30 mei 2008	ECLI:NL:HR:2008:BC2153 (*Endstra/Nieuw Amsterdam*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2008:BC2153)	80, 81, 88, 92, 93, 95, 96, 97, 110, 114, 121, 170
20 maart 2009	ECLI:NL:HR:2009:BG7995	93

19 juni 2009	*NJ* 2010/154 (*Wertenbroek q.q./Erven Van Vlerken*)	110, 127
16 oktober 2009	ECLI:NL:HR:2009:BJ1253 (*Realchemie/Bayer*)	85
20 november 2009	ECLI:NL:HR:2009:BJ9431 (*Euro-Tyre/ Eurotyre*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2009:BJ9431)	93, 114, 121
29 januari 2010	ECLI:NL:HR:2010:BK1599 (*Gavita/Helle & ATS*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2010:BK1599)	96, 115, 121
26 februari 2010	ECLI:NL:HR:2010:BK5756 (*Baas in Eigen Huis/Plazacasa*) met conclusie A-G Huydecoper (ECLI:NL:PHR:2010:BK5756)	83, 92, 94b, 124
28 oktober 2011	ECLI:NL:HR:2011:BQ6079 (*Zegveld/ZLTO*)	81, 85
4 november 2011	ECLI:NL:HR:2012:BY2579 (*NGBE/FHB*)	54
27 januari 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV2020 (*Atrecht/Rabobank Noord Oost Veluwe*) met conclusie A-G Langemeijer (ECLI:NL:PHR:2012:BV2020)	54
24 februari 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV0472 (*Post/Kleijweg*)	126, 127
6 april 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV7828 (*Duka/Achmea*)	66
13 april 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV8218 (*A/JB Inflatable*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2012:BV8218)	80, 92, 93
13 april 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV2629	59
27 april 2012	ECLI:NL:HR:2012:BV6690, *NJ* 2012/277 (*Groenegeest/Proosdij*)	70, 73
22 juni 2012	ECLI:NL:HR:2012:BW0393 (*Knooble/NNI*)	81, 87b, 89, 94b, 100, 124
22 juni 2012	ECLI:NL:HR:2012:BW4006 (*Pharmachemie/ Glaxo*) met conclusie A-G Huydecoper (ECLI:NL:PHR:2012:BW4006)	96, 115
21 september 2012	ECLI:NL:HR:2012:BW5879 (*ACI c.s./Stichting De Thuiskopie*)	85
23 november 2012	*NJ* 2013/381, ECLI:NL:HR:2012:BX7484 (*Leenrecht/VOB*) met conclusie A-G Wissink (ECLI:NL:PHR:BX7484)	87b, 89, 94b, 96, 115, 124
7 december 2012	ECLI:NL:HR:2012:BX9018 (*H&M/G-Star*)	96
22 februari 2013	ECLI:NL:PHR:2013:BY1529 (*Stokke/H3*)	94b, 96, 105b, 117
29 maart 2013	ECLI:NL:HR:2013:BY8661 (*Broeren/Duijsens*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2013:BY8661)	100, 111
3 april 2015	ECLI:NL:HR:2015:841 (*GS Media/Sanoma*)	40, 135b, 186b
5 april 2013	ECLI:NL:HR:2013:BY9086 (*Multiquest/ Fricorp*) met conclusie A-G Timmerman (ECLI:NL:PHR:2013:BY9086)	70, 102
12 april 2013	ECLI:NL:HR:2013:BY1532 (*Stokke/Fikszo*)	93, 115

26 april 2013	ECLI:NL:HR:2013:BZ4098 (*G-Star/Benetton*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:BZ4098)	88, 120
14 juni 2013	ECLI:NL:HR:2013:BZ4104 (*Centavos B.V./ Verweerster*)	108
31 mei 2013	ECLI:NL:HR:2013:BZ1983 (*Apple/Samsung*)	95, 101, 117
31 mei 2013	ECLI:NL:HR:2013:CA1601 (*Hauck/Stokke*)	105b, 121
13 september 2013	ECLI:NL:HR:2013:690 (*Global Biochem/ Ajinomoto*)	115, 121
13 september 2013	ECLI:NL:HR:2013:691, *NJ* 2014/274 (*Heesakkers/Voets*)	127, 133
27 september 2013	ECLI:NL:HR:2013:CA1733 (*Boston Scientific/ OrbusNeich*) met conclusie A-G Wesseling-Van Gent (ECLI:NL:PHR:2013:CA1733)	95, 97, 105b, 117, 118, 121
20 december 2013	ECLI:NL:HR:2013:2062 (*Diageo/Simiramida*)	16, 24, 29a, 85, 87a
20 december 2013	ECLI:NL:HR:2013:2024 (*Mag/Edco*)	105b
20 december 2013	ECLI:NL:HR:2013:2057 (*Refresco/Red Bull*)	94a, 115, 119, 120
17 januari 2014	ECLI:NL:HR:2014:94 (*Spirits/FKP*)	105b, 117
4 april 2014	ECLI:NL:HR:2014:816 (*Medinol/Abbott*)	105b
13 juni 2014	ECLI:NL:2014:1405 (*FA-MED/Verweerster*) met conclusie A-G Wissink (ECLI:NL:PHR:2014:1405)	70
26 september 2014	ECLI:NL:HR:2014:2797 (*De Jonge/Stichting Scheper Ziekenhuis*) met conclusie A-G Timmerman (ECLI:NL:PHR:2014:1633)	68, 70, 73
3 oktober 2014	ECLI:NL:HR:2014:2900 (*Leo Pharma/Sandoz*) met conclusie A-G Verkade (ECLI:NL:PHR:2014:224)	81, 82, 87b, 163
13 februari 2015	ECLI:NL:HR:2015:292 (*Leidseplein/Red Bull*) met conclusie A-G Van Peursem (ECLI:NL:PHR:2014:2196)	94b, 104, 105b, 124
20 februari 2015	ECLI:NL:HR:2015:397, *NJ* 2015/367(*Ajax/ Promosports*)	86, 95, 100
13 maart 2015	ECLI:NL:HR:2015:586 (*MFE/KF c.s.*)	102
17 april 2015	ECLI:NL:HR:2015:1063 (*Simba/Hasbro*) met conclusie A-G Van Peursem (ECLI:NL:PHR:2014:2342)	97, 104
1 mei 2015	ECLI:NL:HR:2015:1200 (*Stokke/Hauck*)	83, 94b, 135b, 135c,
12 juni 2015	ECLI:NL:HR:2015:1600, *NJ* 2016/380 (*K/Rabobank*)	66, 67
10 juli 2015	ECLI:NL:HR:2015:1868, *NJ* 2016/126 met conclusie A-G Wissink (ECLI:NL:PHR:2015:806)	73, 75
13 november 2015	ECLI:NL:HR:2015:3304 (*AIB/Novisem*)	87c, 94c

4 december 2015	ECLI:NL:HR:2015:3477, *NJ* 2016/16 (*LMR Advocaten/LR Advocaten*) met conclusie A-G Wuisman (ECLI:NL:PHR:2015:1971)	62, 66, 100, 111, 121, 124, 135d
19 februari 2016	ECLI:NL:HR:2016:268 (*Basil*)	101
11 maart 2016	ECLI:NL:HR:2016:390 (*Ryanair/PRAviation*)	100
3 juni 2016	ECLI:NL:HR:2016:1046 (*Wieland/GIA*)	102

Gerechtshoven

Amsterdam

8 februari 2007	ECLI:NL:GHAMS:2007:AZ8071 (*Endstra/ Nieuw Amsterdam*)	92
27 oktober 2009	*AMI* 2010/8 (*Masterfile*)	102, 112
27 oktober 2009	ECLI:NL:GHAMS:2009:BK3979 (*Stichting Sociale Databank Nederland/X*)	113
23 februari 2010	ECLI:NL:GHAMS:2010:BL9730 (*Solvay/ Novartis*)	110, 135d
5 februari 2013	*IEF* 12337 (*Eiser/Gillissen*)	113
3 juli 2013	ECLI:NL:GHAMS:2013:2243 (*Super de Boer*)	111, 112
30 juli 2013	ECLI:NL:GHAMS:2013:2385 (*Appellanten/ Spar international B.V.)*	87c
8 oktober 2013	ECLI:NL:GHAMS:2013:3255	87c
30 juni 2014	ECLI:NL:GHAMS:2013:2385 (*American Cola*)	87c
16 februari 2016	ECLI:NL:GHAMS:2016:521	96
28 juni 2016	ECLI:NL:GHAMS:2016:2496 (*Primagaz*)	102

Arnhem

18 oktober 2011	ECLI:NL:GHARN:2011:BT8511 (*De Culinaire Makelaar/Bi-Wear*)	110
11 september 2012	ECLI:NL:GHARN:2012:BX8850 (*Montis/Het Anker*)	110, 135b

Arnhem-Leeuwarden

2 maart 2010	ECLI:NL:GHARN:2010:BL6499	100
27 augustus 2013	ECLI:GHARL:2013:6389 (*Coinpusher*)	100
15 oktober 2013,	*IEPT* 20131015 (*Loendersloot/Prins*)	111
30 oktober 2015	ECLI:NL:GHARL:2015:8314 (*Top Twence*)	87c
17 november 2015	ECLI:NL:GHARL:2015:8702 (*BewonBuri/ Bouwmaatschappij Vuurboom)*	105b
8 maart 2016	ECLI:NL:GHARL:2016:1807 (*Converse/Scapino*)	94a, 105b, 106
19 juli 2016	ECLI:NL:GHARL:2016:5859 (*Privider/Previder*)	135b

Den Haag

29 februari 2009	*IEPT* 20090224 (*Carmo/Reich*)	96, 110

28 april 2009	ECLI:NL:GHSGR:2009:BI8233 (*Nefertete/Bogar*)	96
19 mei 2009	ECLI:NL:GHSGR:2009:BP8637 (*VDV/geïntimeerde*)	106
22 december 2009	*BIE* 2010/20 (*Lundbeck/Tiefenbacher*)	91
30 maart 2010	*BIE* 2010/40 (*Four Seasons Hotels*)	91
27 april 2010	ECLI:NL:GHSGR:2010:BM5134 (*1-800-Flowers.com/Zockoll*)	93
30 november 2010	ECLI:NL:GHSGR:2010:BP3626 (*Hansgrohe/Tiger*)	87b
29 maart 2011	ECLI:NL:GHSGR:2011:BP9443, *IER* 2011/45 (*X/De Thuiskopie*)	87b
19 april 2011	ECLI:NL:GHSGR:2011:BQ3040 (*Rooijakkers/geïntimeerde*)	110
17 januari 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BV1072 (*Hoogendonk/Dutch Spiral*)	89, 93, 110
28 februari 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BW0267(*OrbusNeich/Boston Scientific & Medinol*)	120
19 juni 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BW8770 (*MBrands/Kubus*)	110
24 juli 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BX6075 (*Pfizer/UVIT*)	89
24 juli 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BX1515 (*Spirits/FKP*)	93, 110
21 augustus 2012	*IEPT* 20120821 (*Primus/Roche*)	88, 120
2 oktober 2012	ECLI:NL:GHSGR:2012:BX9065 (*X/Multilease*)	66
29 januari 2013	ECLI:NL:GHDHA:2013:BZ0458 (*Wilkinson/Gillette*)	86, 96, 97, 100
26 februari 2013	ECLI:NL:GHDHA:2013:BZ1902(*Danisco/Novozymes*)	87b, 89, 101
13 maart 2013	ECLI:NL:GHSGR:2012:BV8723 (*Prae/Artiestenverloning*)	92
17 juli 2013	ECLI:NL:RBDHA:2013:11033 (*Friederichs/Novartis*)	106
13 augustus 2013	ECLI:NL:GHDHA:2013:2967 (*Koninklijke Talens/geïntimeerde*)	101, 105a
13 augustus 2013	ECLI:NL:GHDHA:2013:3356 (*B&O/Loewe*)	101
26 november 2013	*BIE* 2014/15 (*FX Prevent/Wagner*)	105b
26 november 2013	ECLI:NL:GHDHA:2013:4466 (*H&M/G-Star*)	110
18 januari 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:88 (*Ziggo & XS4ALL/Brein)*	96, 105a, 110,
22 april 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:1376 (*Hauck/Stokke*)	105b
22 april 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:1368 (*Ferring/Allergan*)	
6 mei 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:1558 (*Innoweb/Wegener*)	96, 105b, 110
6 mei 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:1583 (*Prae/Artiestenverloning*)	111

26 juni 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:2009 (*DCC/Forax*)	87c
22 juli 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:4187 (*Appellante/Basil*)	101
18 november 2014	ECLI:NL:GHDHA:2014:3611 (*Novartis/Alvogen*)	105b
25 november 2014	ECLI:NL:HR:2014:4556, *NJF* 2015/265 (*Containerbox/City Box*)	102
27 januari 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:90 (*Somebo*)	105b
17 maart 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:1771 (*Doebros/Staat*)	87b
7 april 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:910 (*Tronios/Detronics*)	105b
16 juni 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:1770 (*Edco/MAG*)	89
30 juni 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:2925 (*Masterfile/Falcon*)	102
25 augustus 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:2442 (*Ascom/FMC*)	105b
27 oktober 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:2910 (*Moulinsart/ Hergé*)	110
24 november 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:3923 (*Rhodia/Jiaxing*)	105b
22 december 2015	ECLI:NL:GHDHA:2015:3854	104
26 januari 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:1322 (*Pacogi/Chanel*)	87b
2 februari 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:152	87b
22 maart 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:765 (*Mylan/Merck*)	105b
6 april 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:929 (*TSS/Recom*)	96, 105b, 110
24 mei 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:1640 (*Hermes*)	102, 104
19 juli 2016	ECLI:NL:GHDHA:2016:2137 (*YourHosting/ Bavaria*)	104, 110
8 december 2016	ECLI:NL:GHDHA:2015:3339 (*Ventraco*)	87c, 104
Den Bosch		
25 januari 2011	*IEPT* 20110125 (*Zijlstra/Klotz*)	111
28 februari 2012	ECLI:NL:GHSHE:2012:BV7194 (*Blond/Xenos*)	100
13 maart 2012	ECLI:NL:GHSHE:2012:BV9043 (*Allround/ Dutch Designz*)	100
23 oktober 2012	ECLI:NL:GHSHE:2012:2074 (*TAN/Pontifix*)	87c
29 januari 2013	ECLI:NL:GHSHE:2013:BZ1057 (*Melano/Quiges*)	105b
4 juni 2013	ECLI:NL:GHSHE:2013:CA2309 (*X/A&C Media*)	113
9 juli 2013	ECLI:NL:GHSHE:2013:2993 (*Digitus/Bubble*)	87c
27 augustus 2013	ECLI:NL:GHSHE:2013:3911 (*Appellant/ London verzekeringen N.V.)*	72
2 december 2014	ECLI:NL:GHSHE:2014:5069 (*Allposters/ Pictoright)*	87c
12 maart 2015	ECLI:NL:GHSHE:2015:861	102
13 december 2016	ECLI:NL:GHSHE:2016:5526	93

Leeuwarden

15 maart 2012	ECLI:NL:RBLEE:2011:BV7389 (*Januskachels*)	88
22 mei 2012	ECLI:NL:GHLEE:2012:BW6296 (*Stokke/ Marktplaats*)	100

Rechtbanken

Alkmaar

26 juli 2012	ECLI:NL:RBALK:2012:BX3995	105b
25 oktober 2016	ECLI:NL:RBNHO:2016:9866 (*Bureau aan Zee*)	105b

Amsterdam

21 juni 2007	ECLI:NL:RBAMS:2007:BA7810 (*Stichting Brein/Leaseweb*)	106
1 november 2007	ECLI:NL:RBAMS:2007:BB6926 (*Prins Willem-Alexander/Vereniging Martijn*)	93
5 december 2007	ECLI:NL:RBAMS:2007:BC4567, *AMI* 2008/2 (*Van Basten/Dutch Filmworks*)	86
6 februari 2008	ECLI:NL:RBAMS:2008:BC3781 (*Prins Willem-Alexander c.s./Audax*)	86
17september 2010	KG ZA 10-1433 (*Cassina/R.*)	88
26 oktober 2010	ECLI:NL:RBAMS:2011:BU6269 (*EIG/ABN*)	102, 105b
16 december 2011	ECLI:NL:RBAMS:2011:BV6471	106
13 juni 2012	ECLI:NL:RBAMS:2012:BW8334 (*NPO en Omroepen/Telegraaf*)	105b
12 september 2012	ECLI:NL:RBAMS:2012:BX7043 (*Sanoma/GS Media*)	135b, 186
15 november 2012	ECLI:NL:RBAMS:2012:BY5183 (*Flos/ Superstoel*)	106
4 september 2013	ECLI:NL:RBAMS:2013:5554 (*VEVAM v Ziggo/ UPC & RODAP*)	93, 135b
10 juni 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:7508 (*IJs van Columbus*)	102
26 november 2014	ECLI:NL:RBAMS:2014:8092 (*Getty Images/ TROS*)	135b
21 september 2016	ECLI:NL:RBAMS:2016:5983	87c

Breda

29 augustus 2012	ECLI:NL:RBBRE:2012:BX5896 (*Cozzmoss/gedaagde*)	106

Den Bosch

5 september 2008	ECLI:NL:RBSHE:2008:BF3693 (*Vossen/Lemetex*)	106

28 juli 2011	ECLI:NL:RBSHE:2011:BR5000 (*Centramed/St. Jeroen Bosch Ziekenhuis*)	72
Den Haag		
21 juni 2007	*IEPT* 20070621, KG ZA 07-385 (*Prodect/Smulders*)	106
11 februari 2009	ECLI:NL:GHDHA:2014:1558 (*Wegener/Innoweb*)	96, 105b, 110
26 mei 2009	*IEPT* 20100915 (*High Point/KPN en Ericsson*)	96
4 september 2009	ECLI:NL:RBSGR:2009:BK8039 (*Formula One/ Goldzade*)	108
21 juli 2010	ECLI:NL:RBSGR:2010:BN1963 (*Nintendo/ Webwinkels*)	105b
21 december 2010	B9 9313 (*Reef-One/Aquadistri*)	101
23 februari 2011	*IEPT* 20110223 (*Desso/Interface*)	105b
30 maart 2011	*IEF* 9531 (*Pantofolad'Oro/Rucanor*)	101
27 april 2011	*IEF* 9589 (*Gaastrac.s./X*)	106
11 januari 2012	ECLI:NL:RBSGR:2012:BV0549 (*Stichting BREIN/Ziggo & XS4ALL*)	106
18 januari 2012	HA ZA 10-4464 (*KeyToMetals/Stahlschlussel*)	87c
10 mei 2012	ECLI:NL:RBSGR:2012:BW5387 (*Stichting Brein/KPN e.a.*)	106
13 juni 2012	HA ZA 11-2202 (*Allergan/Ferring*)	
1 augustus 2012	*IEF* 11667 (*Cisco/Comtek*)	106
28 november 2012	ECLI:NL:RBDHA:2012:BY4482 (*Apple/Samsung*)	
17 juli 2013	ECLI:NL:RBDHA:2013:11033 (*Novartis/Friederichs*)	106
18 september 2013	*BIE* 2014/28 (*Fluoron/DORC*)	105b
2 oktober 2013	HA ZA 12-1115 (*SuperTrash/Blokker*)	94c
23 oktober 2013	*IER* 2014/32 (*Screentime/SBS*)	95
11 december 2013	ECLI:NL:RBDHA:2013:19241 (*Pharmaceuticals/Mylan*)	87b
13 januari 2014	*IEPT* 20140113, C/09/431521 / HA RK 12-690 (*GTG/Hendrix*)	91
4 februari 2014	*IEPT* 20140204, KG ZA 13-1389 (*PJS/ Energxchange*)	108
21 juli 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:9894 (*Argus/Voxbone*)	105b
13 augustus 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:10157 (*GEU/Snappet*)	105b, 135b
27 augustus 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:10773 (*Ajinomoto/ GBT*)	88
17 september 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:16693 (*Veap/Automotive*)	87c, 88, 104
3 oktober 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:12937 (*Mooreast/Vryhof*)	87b

21 november 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:15670 (*e-Benefits/VGB*)	105b
10 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:15416 (*Shenzhen/Seatriever*)	94a, 105b
15 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:15431 (*AAB/MES*)	87c
16 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014 (*BASF/IGM*)	105b
17 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:15671 (*Kesa/AS Watson*)	102
17 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:16691 (*OpenTV/Netflix*)	105b
31 december 2014	ECLI:NL:RBDHA:2014:15960 (*Ablynx/Unilever*)	105b
21 januari 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:575 (*City Box/Boxaround*)	102, 105b
4 februari 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:2027 (*Tommy Hilfiger/gedaagden*)	102, 105b
12 februari 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:2053 (*A/Daxtrio*)	105b
18 maart 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:2856 (*Afyon*)	87b
15 april 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:4377 (*Fikszo/Stokke*)	87c
31 juli 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:9074 (*Playgro/Playgo*)	135b
27 november 2015	ECLI:NL:RBDHA:2015:13595 (*I4F/Unilin*)	96
11 mei 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:5093 (*Leo Pharma/Sandoz*)	104
19 mei 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:5461 (*Senz/Impliva*)	106
1 juni 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:5999 (*Leathermann*)	104
1 juni 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:5860 (*Chanel c.s./gedaagden*)	105b
17 juni 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:6803 (*Braun/Becton*)	102
29 juni 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:7056 (*Victoria's Secret*)	106
30 juni 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:7320 (*Schoenen V.OF./Schoenmode Krimpen – schoenmakerij e.a.)*	102, 105b
6 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:7502 (*Novartis/Alvogen*)	105b
13 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8130 (*Unilever/Technopharma*)	87b
15 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8304 (*Fyffes/Chiquita*)	105b
20 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8161 (*Flooring/I4F*)	87b
20 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8293 (*Fleurop/Topbloemen*)	105b
27 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8596 (*Accord/Medac*)	87b
27 juli 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:8795 (*Boston Scientific/OrbusNeich*)	94a
7 september 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:10697	104
14 september 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:10887 (*Guy Laroche*)	105b
31 augustus 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:10130 (*Fahrer/Trading*)	105b

13 september 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:11062 (*Scoezh/Buma & Sena*)	89
19 september 2016	*IEPT*20160919 (*Tommy Hilfiger/Soob Management*)	108
19 oktober 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:12523 (*I4F/Unilin*)	105b
9 november 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:13329 (*GEU/Snappet*)	87c
16 november 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:13869 (*Holland BolroyMarkt*)	102
23 november 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:14189 (*Brite Strike*)	87b
30 november 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:14383 (*Samsung/Maxperian*)	105b
21 december 2016	ECLI:NL:RBDHA:2016:15834 (*TomTom/MKB Ondernemers*)	104
Dordrecht		
12 augustus 2004	ECLI:NL:RBDOR:2004:AR2345 (*SWAB/Voesenek*)	71
15 september 2011	ECLI:NL:RBDOR:2011:BT1520 (*Artiestenverloning/Prae*)	141
Gelderland		
20 februari 2015	ECLI:NL:RBGEL:2015:1350 (*Kencotrading B.V.)*	105b
2 augustus 2016	ECLI:NL:RBGEL:2016:4299 (*Microbel*)	102
Midden-Nederland		
6 maart 2015	ECLI:NL:RBMNE:2015:1450 (*Gelders/GIB*)	105b
20 juli 2016	ECLI:NL:RBMNE:2016:3986	101
Noord-Holland		
18 september 2013	HA ZA 12-575 (*HLK/Scotch & Soda*)	105b
10 september 2014	ECLI:NL:RBNHO:2014:13117 (*Bijenkorf/Meyer & Meyer*)	102, 105b
14 oktober 2015	ECLI:NL:RBNHO:2015:10330 (*Lichtfabriek*)	87b
24 augustus 2016	ECLI:NL:RBNHO:2016:7002	
1 augustus 2016	ECLI:NL:RBNHO:2016:6384 (*Scentsible/Reckitt Benckiser*)	105b
24 augustus 2016	ECLI:NL:RBNHO:2016:7002	105b
Noord-Nederland		
10 december 2014	ECLI:NL:RBNNE:2014:6839	135b
Oost-Brabant		
9 november 2016	ECLI:NL:RBOBR:2016:6200 (*Klemans/Kythera*)	104

Oost-Nederland

4 februari 2013	ECLI:NL:RBONE:2013:BZ0473	71
22 maart 2013	ECLI:NL:RBONE:2013:3203 (*Eiser/Alexander Stichting*)	106
20 januari 2015	ECLI:NL:RBOBR:2015:283 (*Piet Hein Eek/ gedaagden*)	101, 105b

Overijssel

5 december 2014	ECLI:RBOVE:2014:7120 (*Vera Hotel*)	105b
31 maart 2015	ECLI:NL:RBOVE:2015:1589 (*Easy2*)	102, 105b
17 februari 2016	ECLI:NL:RBOVE:2016:800 (*Siemens/Holimex*)	102, 105b

Rotterdam

4 september 2013	ECLI:NL:RBROT:2013:7817 (*Savoy Club*)	87b
18 oktober 2013	*IEF* 13604 (*Van Loo/Fortuna*)	106
25 maart 2015	ECLI:NL:RBROT:2015:2044 (*FKP/Spirits*)	88
20 april 2016	ECLI:NL:RBROT:2016:3143 (*FKP/Spirits*)	96, 102
13 juli 2016	ECLI:NL:RBROT:2016:5406 (*Eagle*)	105b

Utrecht

24 augustus 2011	ECLI:NL:RBUTR:2011:BS1232 (*Cozzmoss/ Alliance Express*)	106
29 februari 2012	*IEF* 10976 (*MiecMarketing/Buurt & CO*)	87c
15 augustus 2012	*IER* 2013/9 (*Boehringer/Teva*)	89

Overige instanties

Gerecht voor Ambtenaren EU

27 september 2011	F-55/08 DEP, ECLI:EU:F:2011:155 (*De Nicola*)	45, 51

GEA

17 maart 2016	F-76/11 DEP, ECLI:EU:F:2016:67 (*Grazyte/ Commissie*)	36c, 45, 49, 135b

Jurisprudentie België

Grondwettelijk hof

19 april 2006	*RW* 2005/06, 1614	154
14 juni 2006	*RW* 2006/07, 38	154
18 december 2008	182/2008, *RW* 2008/09, 29	154
5 februari 2009	nr. 15/2009, Justel 20090205-2	156

Hof van Cassatie

2 september 2004	*Arr. Cass.* 2004/1271, *RW* 2004/05/535	154
22 april 2010	C.09.0270.N. (via cass.be)	155

21 oktober 2011	C.09.0463.F. (via cass.be)	155
19 januari 2012	F.10.0142.N. (via cass.be)	155
Hof van Beroep Antwerpen		
26 januari 2015	*IEF 14605* (*United Video Properties/Telenet*)	29c, 156
8 mei 2017	*I.R.D.I* 2017/1 *(Rovi/Telenet)*	156
Hof van Beroep Brussel		
4 september 2007	T.B.H. 2008-5	156
Hof van Beroep Gent		
19 januari 2009	2006/AR/885	156
2 maart 2009	2006/AR/115	156
Rechtbank van Gent		
8 maart 2012	A/09/03765 (*Novozymes/DSM Food Specialties*)	156

Jurisprudentie Duitsland

18 december 2012	BGH zaak X ZB 11/12, *BGHZ* 196/52, *GRUR* 2013/427	151
27 januari 2014	LG München, 21 O 26665/11, *Mitteilungen der deutschen Patentanwälte* 2014/292	151

Jurisprudentie Engeland

MMI Research Ltd v Cellxion Ltd [2012] EWCA Civ 139	142
Ratiopharm GmbH v Napp Pharmaceutical Holdings Ltd [2008] EWHC 3070 (Pat)	142
Napp Pharmaceutical Holdings Ltd v Ratiopharm GmbH [2009] EWCA Civ 252	142
Westwood v Knight [2011] EWPCC 11	145
Henderson v All Around the World Recordings Ltd [2013] EWPCC 19	145
Brundle v Perry [2014] EWHC 979 (IPEC)	145
Chaplair Ltd v Kumari [2015] EWCA Civ 798	145
RIM UK Ltd v Visto Corp [2008] EWHC 819 (Pat)	146

TREFWOORDENREGISTER

Verwezen wordt naar de nummers

Ambtshalve toepassing EU-recht 123, 124, 131-134
Ambtshalve toetsing aan EU-recht zie ambtshalve toepassing EU-recht
American rule 164, 166-176
Angriffsfaktor 149
Appelgrens 113

Bedongen kostenvergoeding
(kosten ex art. 237 Rv en art. 6:96 BW) 68, 71, 72, 73, 75, 178, 189 zie ook Overeengekomen proceskostenvergoeding (art. 1019h Rv)
- ambtshalve matiging (art. 242 Rv) 75, 77, 178, 189
Beginsel van effectieve rechtsbescherming 35, 36c, 37, 38, 40, 41, 52, 76, 77, 122, 123, 132, 133, 136, 137, 162, 163, 176, 178, 186b, 186c, 188-190
Beginsel van gelijkheid der procespartijen 47, 49, 50, 52, 78, 82, 87b, 106, 122, 123, 129, 136, 137, 162, 176, 180, 181, 183, 186c, 187-189
Beginsel van nationale procedurele autonomie 35, 37, 52, 76
Beslag (-kosten) 24, 29a, 66, 87a, 87c, 104
Besluit Buitengerechtelijke Incassokosten (BIK) 72, 73, 75
Bewijslast 126, 142
BGK-integraal 70, 72
Bifurcation 151
Billijkheidscorrectie zie Billijkheidstoets
Billijkheidstoets 106, 180, 187
Borgersbrief 96, 105a
Buitengerechtelijke kosten 29b, 49, 68-77, 80, 83, 94b, 101, 102, 104, 105, 113, 123, 124

Case management 31, 141, 143, 145-147, 160
Chilling effect 3, 45, 82, 163-174
Compensatie (kosten-) 62, 101, 102, 111, 120, 135d, 149, 152, 155, 159

Competentiegrens	54
Conditional fee agreement	143
Contingency fee	94c, 143, 150
Costs management	143-147, 160
- *order*	146
Costs protection	45, 141
Cross-subsidiation	149
Damaged based agreement	94c, 143
Desgevorderd	91-98, 110, 114. 122
Detailed assessment	142, 143
Disclosure	140, 143-145
Doeltreffendheidsbeginsel	35, 37, 52, 76, 77, 132, 188
Doeltreffendheidsvereiste (art. 288 VWEU)	17b, 52, 78, 162, 163, 176, 177
Drie-stappentoets (Handvest)	43, 44, 52, 176, 178, 181
Effectieve rechtsbescherming	zie Beginsel van effectieve rechtsbescherming
Einigungsgebühr	149, 152
Eiswijziging	93, 110
English rule	6, 164, 166-174, 176, 177, 183, 186c
Equality of arms	zie Beginsel van gelijkheid der procespartijen
Examination (cross-)	140, 144, 145
Evenredigheidsbeginsel	17b, 45-47, 52, 78, 102, 12, 123, 162, 176, 178, 181, 186b
Ex parte bevel (kosten-)	17a, 24, 79, 87a, 101, 104
Ex parte verbod (kosten-)	Zie ex parte bevel
Fair balance	17b, 43-45, 176, 178, 185
Gefinancierde rechtsbijstand	36a, 36b, 38, 40, 41, 44, 46, 51, 52, 54, 55, 83, 141, 149, 150, 154, 176, 178, 185
Gegenstandswert	149
Gelijkwaardigheidsbeginsel	35, 37, 52, 76, 132, 133
Gemachtigden (-kosten)	1, 27, 29b, 104, 149, 156
Gemengde procedures	86, 95, 99, 100, 111
German rule	173a-d
Grenzen van de rechtsstrijd	124, 126, 127, 129, 130, 132, 133, 135a, 135b, 135d, 136, 137, 186b
Griffierechten	1, 27, 31, 36b, 42, 45, 46, 51, 54, 104, 140, 145, 154, 164
Haags model	105b
Hardheidsclausule	54
In beginsel strakke regel	110, 113, 127
Incident (kosten-)	87c, 86
Indemnisatiebeginsel	57, 59, 94c, 143

Indemnity basis 142, 143
Indicatietarieven 3, 83, 86, 87c, 94a-c, 95-98, 105a-b, 106-108, 122, 124, 135b-d, 173a-d, 176, 178-181, 186b, 187, 189
Intrekken kort geding (kosten-) 102
Inzage ex art. 843a Rv (kosten-) 87c
Issue-based approach 101, 142, 159

Leer van de *positive obligations* 40-42, 137, 176, 181, 186b, 189, 190
Legaliteitsbeginsel 45, 46, 52, 78, 122, 123, 178, 179
Liquidatietarief 3, 6, 56, 57, 64-66, 72, 76, 77, 83, 86, 94c, 97, 100, 111, 123, 173a, 178, 185, 186c, 188, 189
Loser pays beginsel 20, 28, 51, 52, 149, 154, 159, 163, 177, 178, 183

Maximumtarieven (absolute) 29c, 31, 83, 94b, 107, 122, 135b, 137, 145, 154-156, 166, 183b, 186c, 187, 189, 190
Misbruik van procesrecht 66
Multi claims track 144-146

Namaak- en piraterij 13, 16, 17b, 20, 24, 81, 178, 183, 187
Nationale procedurele autonomie zie Beginsel van nationale procedurele autonomie
Nietigheidsprocedure 87b, 145, 151, 156
- verweer 87b
Nietigheidsvordering zie Nietigheidsprocedure
No cure no pay 55, 73, 94c, 140, 141, 143, 155
Nodeloze kosten 58, 60, 61, 63, 101, 105b, 186c
Nuisance suits 163

Openbare orde 75, 77, 126-128, 133, 134, 137, 155, 186b
Open normen 3, 8, 29c, 45, 81, 102, 103, 124, 131, 182, 185
Oppositieprocedure 87b
Opsporingskosten 1, 27, 29b, 104, 167
Optimisme-effect 169, 171, 172
Overeengekomen proceskostenveroordeling (art. 1019h Rv) 86, 89, 93, 94c, 112, 115, 121, 122, 128, 137, 149, 155, 186c, 187, 190

Partijafspraken zie Prijsafspraken
Partijautonomie 124, 126, 129, 132
Part 36 offer 143, 145, 160
Prijsafspraken 94c, 104, 120, 149, 152, 155
Procedurele *rule of reason* 35, 76, 188
Proces binnen een proces zie *Satellite litigation*
Procesfinanciering 36b, 51, 55, 143, 146, 150, 176, 177, 186c, 187, 190
Proportionaliteit 17b, 18, 19, 24, 28, 36b, 36c

Qualified One Way Costs Shifting (QOCS) 143

Rechtsbijstandsverzekering 49, 55, 56, 83, 150, 151, 154, 160, 177, 186c, 187, 190
- *after the event* 83, 141, 143
- *before the event* 83, 141, 143, 145, 173b
Rechtmatigheidstoets 40, 44, 47, 176, 178
Recht op effectieve rechtsbescherming zie Beginsel van effectieve rechtsbescherming
Rechtszekerheidsbeginsel 45, 47, 48, 50, 52, 78, 122, 123, 162, 176, 178, 179, 181, 182, 184, 185, 186c, 187-190
Recoverability gap 164, 173, 186c, 187
Redelijkheidstoets (art. 6:96 BW) 70, 71, 105a
Reflexwerking
- Handvest 39, 52
- art. 1019h Rv 86
Risicoaversiteit 167, 168, 171, 172, 174, 177, 178

Samenwerkingsbeginsel 33, 39, 40, 135b, 184
Satellite litigation 101, 149, 154, 179, 189
Schadestaatprocedure (kosten-) 87c, 86
Slaafse nabootsing 10, 23, 86
Small claims track 144-146, 161, 162
Specificatie (kosten-) 73, 92, 94a-c, 95-98, 105b, 110, 113, 114, 120, 122, 124
Spoedeisend belang 102
Standard basis 142, 143
Stelplicht 73, 125, 126, 135b
Streitwert 149, 186c
Subsidiariteit 19-21, 28, 36b-c
Success fees 45, 94c, 143, 146
Summary assessment 142, 145
Sunk costs auction 168

Terminsgebühr 149
Third Party Funding zie Procesfinanciering
Toepassingsbereik
- materieel 22, 23, 25, 81, 85, 86, 87a, 109, 114, 120
- formeel 22, 24, 25, 81, 85, 87a, 109, 114, 120
- temporeel 88, 109, 114, 120
Twee-conclusie regel zie In beginsel strakke regel

Unified Patent Court 31, 76, 139, 188
Unitair octrooi 12, 31

Verfahrungsgebühr 149
Verhoogde uitgaven-effect 168, 171, 172, 178, 186c

Verstek 70, 75, 108, 128, 135e, 136
Vervolgprocedures (kosten-) 29a, 87a, 87c, 88
Vooruitgeschoven inbreukverweer 87b
Voor-werk II 70

Wapperen 87b
Wet Kwaliteit en Innovatie rechtspraak (KEI) 54, 129, 189
Willekeur (rechterlijke) 3, 45, 62, 82, 137
Winstpremie zie *Success fees*